

**„POLIMEX-MOSTOSTAL” S.A.
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018 ROKU**

Warszawa, 11 kwietnia 2019 roku

SPIS TREŚCI

Rachunek zysków i strat.....	5
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Bilans	6
Rachunek przepływów pieniężnych	7
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU	10
1. Informacje ogólne	10
2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	10
3. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	10
3.1. Oświadczenie o zgodności	10
3.2. Kontynuacja działalności.....	10
3.3. Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji	11
3.4. Zmiany zasad rachunkowości i sporządzania sprawozdania finansowego	13
4. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości	19
4.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	19
4.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	19
4.3. Rzeczowe aktywa trwałe	20
4.4. Nieruchomości inwestycyjne	20
4.5. Wartości niematerialne.....	21
4.6. Leasing.....	21
4.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	21
4.8. Koszty finansowania zewnętrznego	22
4.9. Udziały w zyskach spółek komandytowych	22
4.10. Zapasy.....	22
4.11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	22
4.12. Kaucje przekazane z tytułu umów o budowę.....	23
4.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	23
4.14. Kredyty, pożyczki i papiery dłużne (obligacje)	23
4.15. Aktywa (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży	23
4.16. Pozostałe aktywa	23
4.17. Udziały w jednostkach zależnych	24
4.18. Przychody przyszłych okresów	24
4.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	24
4.20. Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę.....	24
4.21. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	24
4.22. Rezerwy	25
4.23. Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych	25
4.24. Podatki	25
Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę do dnia 31 grudnia 2017. .	26
4.25. Aktywa finansowe	26
4.26. Utrata wartości aktywów finansowych	28

4.27	Przychody	29
5.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	30
6.	Segmenty sprawozdawcze.....	31
6.1.	Segmenty sprawozdawcze	31
6.2.	Informacje geograficzne.....	35
6.3.	Kluczowi odbiorcy Spółki.....	35
7.	Przychody i koszty.....	35
7.1.	Przychody ze sprzedaży	35
7.2.	Przychody w podziale na kategorie	36
7.3.	Koszty według rodzajów.....	37
7.4.	Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat	37
7.5.	Koszty świadczeń pracowniczych.....	38
7.6.	Zyski / (straty) z tytułu utraty wartości aktywów	38
7.7.	Pozostałe przychody operacyjne	38
7.8.	Pozostałe koszty operacyjne	39
7.9.	Przychody finansowe	39
7.10.	Koszty finansowe	39
8.	Podatek dochodowy.....	40
8.1.	Podatek dochodowy.....	40
8.2.	Odroczony podatek dochodowy.....	40
8.3.	Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	41
9.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	42
10.	Zysk przypadający na jedną akcję	42
11.	Rzeczowe aktywa trwałe	43
11.1.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	43
11.2.	Wartości godziwe gruntów, budynków i budowli.....	45
11.3.	Nieruchomości inwestycyjne	45
12.	Aktywa finansowe.....	49
12.1.	Aktywa finansowe długoterminowe	49
12.2.	Aktywa finansowe krótkoterminowe	49
12.3.	Informacje o instrumentach finansowych wycenionych w wartości godziwej	49
12.4.	Zmiana stanu aktywów finansowych długoterminowych – akcje i udziały	49
12.5.	Udziały w podmiotach powiązanych na dzień 31 grudnia 2018 roku	50
13.	Należności długoterminowe	52
14.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	52
15.	Instrumenty finansowe – utrata wartości.....	52
16.	Długoterminowe kontrakty budowlane	55
17.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	56
18.	Zmiana stanu pozycji bilansowych w rachunku przepływów pieniężnych	56
19.	Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	57
19.1.	Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży.....	57
19.2.	Nieruchomości inwestycyjne przeznaczone do sprzedaży.....	57
20.	Kapitał własny	58
20.1.	Kapitał podstawowy	58
20.2.	Kapitał zapasowy	59
20.3.	Pozostałe kapitały	59

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 37 stanowią jego integralną część

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

20.4. Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje	59
20.5. Skumulowane inne całkowite dochody	59
20.6. Zyski zatrzymane	59
21. Kredyty i pożyczki.....	59
22. Aktywa oddane pod zabezpieczenie	60
23. Obligacje.....	60
24. Pozostałe zobowiązania długoterminowe	61
25. Rezerwy.....	62
26. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	63
26.1. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.....	63
26.2. Główne założenia przyjęte przez aktuarusza do wyceny zobowiązań z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych.....	63
26.3. Analiza wrażliwości	64
27. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	65
28. Zobowiązania warunkowe	65
29. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi.....	66
29.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa.....	66
29.2. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych.....	66
30. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej.....	68
30.1. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej	68
30.2. Informacja o ilości posiadanych akcji Spółki przez Zarząd i Radę Nadzorczą.....	68
31. Struktura zatrudnienia	68
32. Cele i zasady zarządzania ryzykiem	68
32.1. Ryzyko stopy procentowej	68
32.2. Ryzyko walutowe	69
32.3. Ryzyko kredytowe	70
32.4. Ryzyko związane z płynnością	71
33. Instrumenty finansowe	73
33.1. Klasyfikacja instrumentów finansowych.....	73
33.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	74
34. Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych	74
35. Zarządzanie kapitałem	75
36. Postępowania dotyczące wierzytelności i zobowiązań toczące się przed sądem	75
37. Najważniejsze zdarzenia następujące po dniu bilansowym	77

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017 *
Przychody ze sprzedaży	7.1	515 205	1 341 765
Koszt własny sprzedaży	7.3	(472 153)	(1 282 051)
Zysk/ (strata) brutto ze sprzedaży		43 052	59 714
Koszty sprzedaży	7.3	–	(1 080)
Koszty ogólnego zarządu	7.3	(32 955)	(26 357)
Zyski / (straty) z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	7.6	9 913	(1 672)
Pozostałe przychody operacyjne	7.7	39 027	40 240
Pozostałe koszty operacyjne	7.8	(4 055)	(5 513)
Zysk/ (strata) z działalności operacyjnej		54 982	65 332
Przychody finansowe	7.9	35 772	79 740
Koszty finansowe	7.10	(66 828)	(32 476)
Zysk/ (strata) brutto		23 926	112 596
Podatek dochodowy	8.1	(1 824)	(30 038)
Zysk/ (strata) netto		22 102	82 558
Zysk/ (strata) na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)			
– podstawowy i rozwodniony zysk na akcje	10	0,093	0,349

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zysk / (strata) netto	22 102	82 558
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Zmiana stanu z przeszacowania środków trwałych	–	1 717
Zysk / (strata) aktuarialna	(11)	(155)
Inne całkowite dochody netto	(11)	1 562
Łączne całkowite dochody	22 091	84 120

* Dane przekształcone - zmiany opisane w notcie 3.4.

Bilans

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	11.1	27 420	20 169
Nieruchomości inwestycyjne	11.3	37 825	50 637
Aktywa niematerialne		560	903
Aktywa finansowe	12.1	457 935	432 101
Należności długoterminowe	13	19 632	172 501
Kaucje z tytułu umów o budowę	16	91 836	103 275
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8.3	135 129	135 877
Aktywa trwałe razem		770 337	915 463
Aktywa obrotowe			
Zapasy		168	321
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	14	284 992	291 102
Kaucje z tytułu umów o budowę	16	41 968	33 620
Należności z tytułu wyceny kontraktów	16	10	6 065
Aktywa finansowe	12.2	6 033	230 084
Środki pieniężne	17	183 623	162 763
Pozostałe aktywa		816	1 165
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	19.1	36 267	32 280
Aktywa obrotowe razem		553 877	757 400
Aktywa razem		1 324 214	1 672 863
Zobowiązania i kapitał własny			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	20.1	473 238	473 238
Kapitał zapasowy	20.2	157 746	157 746
Pozostałe kapitały	20.3	(149 732)	(232 302)
Kapitał rezerwowowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje	20.4	31 552	31 552
Skumulowane inne całkowite dochody	20.5	36 880	36 891
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	20.6	17 527	82 570
Kapitał własny ogółem		567 211	549 695
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	21	95 968	164 409
Obligacje długoterminowe	23	163 630	169 034
Rezerwy	25	37 335	170 998
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	26.1	475	967
Pozostałe zobowiązania	24	14 260	80 022
Kaucje z tytułu umów o budowę	16	18 345	22 496
Zobowiązania długoterminowe razem		330 013	607 926
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty i pożyczki	21	70 571	815
Obligacje krótkoterminowe	23	12 839	–
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27	141 627	405 790
Kaucje z tytułu umów o budowę	16	16 001	29 330
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	16	83 019	2 008
Rezerwy	25	96 135	67 789
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	26.1	5 290	7 927
Przychody przyszłych okresów		1 508	1 583
Zobowiązania krótkoterminowe razem		426 990	515 242
Zobowiązania razem		757 003	1 123 168
Zobowiązania i kapitał własny razem		1 324 214	1 672 863

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 37 stanowią jego integralną część

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Rachunek przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/ (strata) brutto		23 926	112 596
Korekty o pozycje:		4 354	(308 270)
Amortyzacja	7.3	3 178	6 190
Odsetki i dywidendy, netto		16 530	13 085
Zysk / (strata) na działalności inwestycyjnej	7.7, 7.9	(2 262)	(2 468)
Zmiana stanu należności	18	379 402	(125 006)
Zmiana stanu zapasów	18	153	(2 425)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	18	(269 429)	(146 025)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i przychodów przyszłych okresów	18	275	202
Zmiana stanu rezerw		(105 317)	(44 951)
Pozostałe	18	(18 176)	(6 872)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		28 280	(195 674)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		10 891	1 678
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(895)	(620)
Zbycie aktywów finansowych		1 040	-
Nabycie aktywów finansowych		(64)	(7 011)
Aporty ZCP		-	(8 427)
Odsetki i dywidendy otrzymane		2 926	8 457
Splata udzielonych pożyczek		53 526	43 436
Udzielenie pożyczek		(64 015)	(107 130)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		3 409	(69 617)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		-	300 000
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		-	-
Odsetki zapłacone		(10 829)	(12 529)
Pozostałe		-	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(10 829)	287 471
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		20 860	22 180
Różnice kursowe netto		95	(96)
Środki pieniężne na początek okresu		162 763	140 583
Środki pieniężne na koniec okresu		183 623	162 763
<i>Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>		<i>2 416</i>	<i>70 250</i>

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje	Skumulowane inne całkowite dochody z tytułu		Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	Kapitał własny razem
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Zysk / (strata) aktuarialna		
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	473 238	157 746	(232 302)	31 552	35 933	958	82 570	549 695
Wdrożenie nowych standardów rachunkowości*	–	–	–	–	–	–	(4 575)	(4 575)
Na dzień 1 stycznia 2018 roku po zmianach	473 238	157 746	(232 302)	31 552	35 933	958	77 995	545 120
Zysk / (strata) netto	–	–	–	–	–	–	22 102	22 102
Zysk / (strata) aktuarialna	–	–	–	–	–	(14)	–	(14)
Podatek odroczony	–	–	–	–	–	3	–	3
Łączne całkowite dochody	–	–	–	–	–	(11)	22 102	22 091
Podział wyniku	–	–	82 558	–	–	–	(82 558)	–
Przeniesienie na pozostałe kapitały	–	–	12	–	–	–	(12)	–
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	473 238	157 746	(149 732)	31 552	35 933	947	17 527	567 211

* Opis wpływu wdrożenia nowych standardów zawarto w nocie 3.4.

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 37 stanowią jego integralną część

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje	Skumulowane inne całkowite dochody z tytułu		Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	Kapitał własny razem
					Kapitał z aktualizacji wyceny	Zysk/ (strata) aktuarialna		
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	173 238	309 710	(444 924)	29 734	34 215	1 552	60 658	164 183
Zysk/ (strata) netto	-	-	-	-	-	-	82 558	82 558
Zmiana stanu z przeszacowania środków trwałych	-	-	-	-	2 120	-	-	2 120
Zysk/ (strata) aktuarialna	-	-	-	-	-	(193)	-	(193)
Podatek odroczony	-	-	-	-	(402)	37	-	(365)
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	1 718	(156)	82 558	84 120
Podział wyniku	-	-	1 018	-	-	-	(1 018)	-
Emisja akcji/ obligacji	300 000	-	-	1 818	-	-	-	301 818
Przeniesienie na pozostałe kapitały	-	(151 964)	211 604	-	-	-	(59 640)	-
Inne	-	-	-	-	-	(438)	12	(426)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	473 238	157 746	(232 302)	31 552	35 933	958	82 570	549 695

Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego o numerach od 1 do 37 stanowią jego integralną część

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU

1. Informacje ogólne

„Polimex-Mostostal” Spółka Akcyjna („Spółka”) działa na podstawie statutu ustalonego aktem notarialnym w dniu 18 maja 1993 roku (Rep. A Nr 4056/93) z późniejszymi zmianami. Siedziba Spółki mieści się w Warszawie przy Alei Jana Pawła II 12, 00-124 Warszawa. Spółka została zarejestrowana przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000022460. Spółce nadano numer statystyczny REGON 710252031.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony. Rokiem obrotowym Spółki jest rok kalendarzowy.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki są szeroko rozumiane usługi budowlano-montażowe, montaż urządzeń i instalacji przemysłowych świadczone w systemie generalnego wykonawstwa w kraju i za granicą oraz świadczenie usług administracyjnych na rzecz spółek z Grupy Kapitałowej Polimex Mostostal („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”). Spółka prowadzi działalność w następujących segmentach: Energetyka, Nafta, gaz, chemia (Petrochemia), Pozostała działalność. Szczegółowy opis działalności prezentowanej w ramach danego segmentu został zamieszczony w nocie nr 6.1.

Akcje Spółki są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spółka jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej.

2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Dnia 11 kwietnia 2019 roku sprawozdanie finansowe Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku zostało przez Zarząd zatwierdzone do publikacji.

Spółka jako jednostka dominująca Grupy Kapitałowej sporządziła również skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji 11 kwietnia 2019 roku.

3. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

3.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe sporządzono w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz związane z nimi interpretacje ogłoszone w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Roczne sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone zgodnie z wymogami MSSF UE. W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Spółki jako jednostki dominującej w Grupie Kapitałowej niniejsze sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za okres zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.polimex-mostostal.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminu przekazania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok 2018.

3.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego

sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności.

3.3. Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych interpretacji i standardów, które według stanu na dzień 11 kwietnia 2019 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej,
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 „Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem” (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo,
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 28 „Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiana do MSSF 3 „Połączenia jednostek” (opublikowano 22 października 2018 roku) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później,
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później,
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Według szacunków Spółki wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Spółkę na dzień bilansowy.

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe, następujące nowe standardy zostały wydane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE przy czym nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 16 „Leasing” – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo

określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów na leasingobiorcę. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów. Spółka jest leasingobiorcą w takich umowach jak: wynajem samochodów, komputerów oraz innego sprzętu IT, nieruchomości biurowych. Umowy te obecnie są ujmowane zgodnie z zasadami leasingu operacyjnego. Po wejściu w życie nowego standardu Spółka zmieni sposób ujęcia w księgach oraz zaprezentuje umowy zgodnie z wymogami nowego standardu. Skutkiem zmian będzie rozpoznanie w bilansie po stronie aktywów oraz zobowiązań istotnych kwot mających związek z tymi umowami.

Spółka zastosuje nowy standard retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania w dniu pierwszego zastosowania tj. na dzień 1 stycznia 2019 roku. Spółka będzie stosowała zwolnienia, które przywołuje standard dotyczące ujmowania leasingów o niskiej wartości (nie przekraczającej 15.000 zł) oraz leasingów krótkoterminowych (nie przekraczających 12 miesięcy). W przypadkach, w których nie będzie możliwe określenie stopy procentowej leasingu, Spółka zastosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Spółka szacuje, że ujęcie standardu będzie miało istotny wpływ na sprawozdanie finansowe poprzez ujęcie aktywów z tytułu praw do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu a także poprzez zmianę prezentacji w rachunku wyników. Poniższa tabela przedstawia szacunkowy wpływ zastosowania standardu na dzień 1 stycznia 2019 roku:

	Wartość bilansowa na dzień 01.01.2019
Aktywa z tytułu praw do użytkowania	10 860
Zobowiązania z tytułu leasingu	10 860
	Za okres 12 miesięcy od 1.01.2019 do 31.12.2019
Szacunkowy roczny koszt amortyzacji	5 336
Szacunkowe roczne koszty odsetek	348

Wdrożenie nowego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na wynik finansowy.

Spółka postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów oraz zmian do istniejących standardów.

Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w Spółce w sprawozdaniu finansowym za 2018 rok:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe”
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz późniejsze zmiany i wyjaśnienia”
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe”
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”.

Zastosowane przez Spółkę powyższe zmiany, za wyjątkiem MSSF 9 „Instrumenty finansowe” i MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz późniejsze zmiany i wyjaśnienia” których wpływ został zaprezentowany w notce 3.4., nie miały istotnego wpływu na politykę rachunkowości.

3.4. Zmiany zasad rachunkowości i sporządzania sprawozdania finansowego

W okresie objętym sprawozdaniem Spółka po raz pierwszy zastosowała następujące nowe standardy mające istotny wpływ na sprawozdanie finansowe oraz dokonała następujących zmian w prezentacji sprawozdania finansowego:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”,**

Spółka zdecydowała się nie przekształcać danych dotyczących wcześniejszych okresów i wpływ pierwszego zastosowania ująć w saldzie początkowym wyników z lat ubiegłych. Wpływ pierwszego zastosowania standardu na dzień 1 stycznia 2018 roku na sprawozdanie finansowe wyniósł 4.575 tys. zł – ujęte jako pomniejszenie zysków zatrzymanych. Korekta wartości wynika z ujęcia dodatkowych odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Poniższa tabela prezentuje wpływ wdrożenia nowego standardu na wybrane pozycje sprawozdania finansowego:

	Wartości bilansowe		Zmiana z tytułu wdrożenia MSSF 9
	Stan na dzień 01.01.2018 wg MSR 39	Stan na dzień 01.01.2018 wg MSSF 9	
Bilans			
Aktywa trwałe			
Aktywa finansowe	432 101	431 413	(688)
Kaucje z tytułu umów o budowę	103 275	102 222	(1 053)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	135 877	136 950	1 073
Aktywa obrotowe			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	291 102	289 085	(2 017)
Kaucje z tytułu umów o budowę	33 620	31 861	(1 759)
Aktywa finansowe	230 084	229 953	(131)
Razem			(4 575)

Aktywa finansowe zaklasyfikowane przez Spółkę do kategorii pożyczek i należności zostały zaprezentowane w kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Spółka nie zidentyfikowała innych zmian w ujęciu.

Poniżej zamieszczono główne założenia polityki rachunkowości przyjęte przez Spółkę wraz z pierwszym zastosowaniem MSSF 9:

Klasyfikacja i wycena

Aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane w momencie, gdy Spółka staje się stroną wiążącej umowy. W momencie początkowego ujęcia Spółka wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, za wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, które są wyceniane w cenie transakcyjnej – jeżeli nie zawierają istotnego elementu finansowania.

Po początkowym ujęciu Spółka wycenia składnik aktywów finansowych:

- w zamortyzowanym koszcie;
- w wartości godziwej przez inne całkowite dochody; lub
- w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Spółka może jednak w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i dokonano przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Spółka klasyfikuje wszystkie zobowiązania finansowe jako wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie za wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Utrata wartości aktywów finansowych

Spółka ujmuje odpisy na oczekiwane straty kredytowe z tytułu składnika aktywów finansowych.

W przypadku aktywów finansowych innych niż należności handlowe oraz aktywa rozpoznane zgodnie z MSSF 15 Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia.

W przypadku aktywów finansowych innych niż należności handlowe oraz aktywa rozpoznane zgodnie z MSSF 15, jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu tego instrumentu finansowego w kwocie równej 12 miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym.

W przypadku należności handlowych oraz aktywów rozpoznanych zgodnie z MSSF 15 Spółka zawsze wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Spółka ujmuje w wyniku finansowym, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości, kwotę oczekiwanych strat kredytowych (lub kwotę rozwiązanej rezerwy), jaka jest wymagana, aby dostosować odpis na oczekiwane straty kredytowe na dzień sprawozdawczy. Ujęte w okresie odpisy na oczekiwane straty kredytowe zostały zeprezentowane w nocie nr 15.

Spółka wycenia oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentów finansowych w sposób uwzględniający:

- nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników;
- wartość pieniądza w czasie; oraz
- racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

Spółka stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych innych niż należności z tytułu dostaw i usług:

Stopień 1 - salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypelnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następných 12 miesięcy);

Stopień 2 - obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypelnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;

Stopień 3 - obejmuje salda w przypadku których zidentyfikowano indywidualną utratę wartości;

Należności handlowe zaliczane są do Stopnia 2 lub Stopnia 3:

Stopień 2 - obejmuje należności handlowe, do których zastosowano podejście uproszczone do wyceny oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności, za wyjątkiem pewnych należności z tytułu dostaw i usług zaliczonych do Stopnia 3;

Stopień 3 - obejmuje należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane o ponad 90 dni lub w przypadku których zidentyfikowano indywidualną utratę wartości;

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz późniejsze zmiany,**

Spółka postanowiła zastosować standard retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2018 roku. Wpływ wdrożenia nowego standardu na pozycje kapitałów w jednostkowym sprawozdaniu finansowym na dzień 1 stycznia 2018 roku jest nieistotny. Poniższa tabela prezentuje porównanie odpowiednich pozycji jednostkowego sprawozdania finansowego za bieżący okres przygotowanych zgodnie z wdrożonym standardem MSSF 15 oraz przygotowanych zgodnie z zasadami obowiązującymi w Spółce do dnia 31 grudnia 2017 roku:

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

	Dane wg MSSF 15	Korekta	Dane wg MSR 18 oraz MSR 11
Stan na dzień 31 grudnia 2018			
Należności z tytułu wyceny kontraktów	10	–	10
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	83 019	3	83 016
Rok zakończony 31 grudnia 2018			
Przychody ze sprzedaży	515 205	(242)	515 447
Koszt własny sprzedaży	(472 153)	239	(472 392)
Zysk / (strata) brutto	23 926	(3)	23 929

Przyczyną istotnych zmian w prezentacji jest wyodrębnienie oddzielnych obowiązków świadczenia na niektórych kontraktach, które zgodnie z poprzednio stosowanymi zasadami nie były rozdzielane.

Poniżej zamieszczono główne założenia polityki rachunkowości przyjęte przez Spółkę wraz z pierwszym zastosowaniem MSSF 15:

Spółka ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych jednostki); oraz
- jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi

Spółka łączy dwie lub więcej umów, które zostały zawarte jednocześnie lub niemal jednocześnie z tym samym klientem (lub podmiotami powiązаныmi z klientem), i ujmuje je jako jedną umowę, jeżeli spełnione jest co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- umowy są negocjowane jako pakiet i dotyczą tego samego celu handlowego;
- kwota wynagrodzenia należnego w ramach jednej umowy zależy od ceny lub wykonania innej umowy; lub
- dobra lub usługi przyręczone w umowach (lub niektóre dobra lub usługi przyręczone w każdej z umów) stanowią pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia

Spółka ujmuje zmianę umowy jako oddzielną umowę, jeżeli jednocześnie: zakres umowy zwiększa się ze względu na dodanie przyręczonych dóbr lub usług, które są uznawane za odrębne, oraz cena określona w umowie zwiększa się o kwotę wynagrodzenia, odzwierciedlającą określone przez jednostkę indywidualne ceny sprzedaży dodatkowych przyręczonych dóbr lub usług oraz wszelkie odpowiednie korekty tej ceny dokonane w celu uwzględnienia okoliczności konkretnej umowy

W momencie zawarcia umowy Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyręczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyręczenie do przekazania na rzecz klienta:

- dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
- grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczone klientowi są odrębne, jeżeli spełnione są obydwa następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne (tj. dobro lub usługa mogą być odrębne); oraz
- zobowiązanie jednostki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie (tj. dobro lub usługa są odrębne w ramach samej umowy).

Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia Spółka ustala w momencie zawarcia umowy, czy będzie spełniać zobowiązanie do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu czy też spełni je w określonym momencie. Jeśli Spółka nie spełnia zobowiązania do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu, zobowiązanie do wykonania świadczenia jest spełniane w określonym momencie.

Spółka stosuje jedną metodę pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania w odniesieniu do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia spełnianego w miarę upływu czasu oraz stosuje tę metodę konsekwentnie w odniesieniu do podobnych zobowiązań do wykonania świadczenia i w podobnych okolicznościach. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka ponownie ocenia stopień całkowitego spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia spełnianego w miarę upływu czasu.

Do pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania Spółka stosuje metody oparte na nakładach. Przychody ujmuje się w oparciu o działania lub nakłady poniesione przy spełnianiu zobowiązania do wykonania świadczenia w stosunku do całkowitych oczekiwanych nakładów koniecznych do wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia. Stopień zaawansowania mierzony jest udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w szacowanych całkowitych kosztach wykonania usługi lub udziałem nakładu wykonanej pracy w stosunku do całkowitych nakładów pracy.

Po spełnieniu (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia Spółka ujmuje jako przychód kwotę równą cenie transakcyjnej (z wyłączeniem szacowanych wartości zmiennego wynagrodzenia, które są ograniczone), która została przypisana do tego zobowiązania do wykonania świadczenia.

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględnia warunki umowy. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Ustalając cenę transakcyjną, Spółka koryguje przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia o zmianę wartości pieniądza w czasie, jeśli rozkład w czasie płatności uzgodniony przez strony umowy (w sposób wyraźny lub domyślny) daje Spółce istotnie korzyści bądź generuje istotne koszty finansowe z tytułu finansowania przekazania dóbr lub usług. W takich okolicznościach Spółka uznaje, że umowa zawiera istotny element finansowania. Istotny element finansowania może występować bez względu na to, czy przyrzeczenie finansowania jest wyraźnie określone w umowie czy też wynika z warunków płatności uzgodnionych przez strony umowy.

Spółka przypisuje do zobowiązań do wykonania świadczenia określonych w umowie wszelkie późniejsze zmiany ceny transakcyjnej na takich samych zasadach jak w momencie zawarcia umowy. Kwoty przypisane

do spełnionych zobowiązań do wykonania świadczenia ujmuje się jako przychody lub jako zmniejszenie przychodów w okresie, w którym cena transakcyjna uległa zmianie.

Jeżeli Spółka, jako jedna ze stron umowy spełniła zobowiązanie, Spółka przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy (w pozycji „Należności z tytułu wyceny kontraktów”) lub zobowiązanie z tytułu umowy (w pozycji „Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów”) – w zależności od stosunku pomiędzy spełnieniem zobowiązania przez jednostkę a wystawionymi fakturami. Spółka przedstawia wszelkie bezwarunkowe prawa do otrzymania wynagrodzenia oddzielnie jako należności handlowe.

Spółka prezentuje otrzymane zaliczki w pozycji dotyczącej wyceny kontraktów.

W przypadku gdy w dostarczanie dóbr lub usług klientowi zaangażowany jest inny podmiot, Spółka określa, czy charakter przyrzeczenia stanowi zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu określonych dóbr lub usług (w tym przypadku Spółka jest zleceniodawcą) czy też na zleceniu innemu podmiotowi dostarczenia tych dóbr lub usług (w tym przypadku Spółka jest pośrednikiem).

Spółka jest zleceniodawcą, jeśli sprawuje kontrolę nad przyrzeczoną dobrą lub usługą przed ich przekazaniem klientowi. Spółka nie musi jednak działać jako zleceniodawca, jeśli uzyskuje tytuł prawny do produktu tylko chwilowo, zanim zostanie on przeniesiony na klienta. Spółka występująca w umowie jako zleceniodawca może sama wypełnić zobowiązanie do wykonania świadczenia lub może powierzyć wypełnienie tego zobowiązania lub jego części innemu podmiotowi (np. podwykonawcy) w jej imieniu. Jeśli Spółka będąca zleceniodawcą wypełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia, ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia, do którego – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – będzie uprawniona w zamian za przekazane dobra lub usługi.

Spółka działa jako pośrednik, jeśli jej zobowiązanie do wykonania świadczenia polega na zapewnieniu dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Jeśli Spółka będąca pośrednikiem wypełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia, ujmuje przychody w kwocie jakiegokolwiek opłaty lub prowizji, do której – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – będzie uprawniona w zamian za zapewnienie dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Opłata lub prowizja należna jednostce może być kwotą wynagrodzenia, które Spółka zachowuje po zapłaceniu innemu podmiotowi wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi dostarczane przez ten podmiot.

- **Zmiany prezentacyjne,**

Spółka zastosowała następujące zmiany prezentacyjne w zakresie rachunku zysków i strat:

- w związku z zastosowaniem zmienionego MSR 1 Spółka wydzieliła nową linię „Zyski / (straty) z tytułu utraty wartości aktywów finansowych”. W linii tej prezentowane są odpisy aktualizujące aktywa finansowe, w szczególności należności, pożyczki, ujęta w okresie zmiana z tytułu ujmowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe oraz inne transakcje dotyczące utraty wartości aktywów finansowych,
- ujęte w okresie dyskonto dotyczące aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zostaje zaprezentowane w działalności finansowej (poprzednio prezentowane w koszcie własnym sprzedaży),
- ujęte w okresie odpisy aktualizujące wartość zapasów zostają zaprezentowane w ramach pozostałej działalności operacyjnej (poprzednio prezentowane w koszcie własnym sprzedaży).

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Poniższa tabela prezentuje wpływ zmian prezentacyjnych na dane porównawcze za 2017 rok:

	Rok zakończony 31 grudnia 2017 przed zmianą	Zmiana	Rok zakończony 31 grudnia 2017 po zmianie
Przychody ze sprzedaży	1 341 765	–	1 341 765
Koszt własny sprzedaży	(1 289 016)	6 965	(1 282 051)
Zysk /(strata) brutto ze sprzedaży	52 749	6 965	59 714
Koszty sprzedaży	(1 080)	–	(1 080)
Koszty ogólnego zarządu	(26 357)	–	(26 357)
Zyski / (straty) z tytułu utraty wartości aktywów finansowych		(1 672)	(1 672)
Pozostałe przychody operacyjne	39 855	385	40 240
Pozostałe koszty operacyjne	(5 496)	(17)	(5 513)
Zysk /(strata) z działalności operacyjnej	59 671	5 661	65 332
Przychody finansowe	79 740	–	79 740
Koszty finansowe	(26 815)	(5 661)	(32 476)
Zysk/(strata) brutto	112 596	–	112 596

Opisane powyżej zmiany prezentacyjne zdaniem Spółki spowodują że sprawozdanie finansowe będzie zawierać wiarygodne i bardziej przydatne informacje o wpływie tych transakcji na sytuację finansową i wyniki finansowe. Po dokonaniu zmiany prezentacyjnej, linia „Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży” będzie lepiej obrazować osiągnięty wynik ze sprzedaży.

4. Przyjęte zasady (polityka) rachunkowości

4.1. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem niektórych rzeczowych aktywów trwałych, które są wyceniane w wartościach przeszacowanych albo w wartościach godziwych oraz instrumentów finansowych, wycenianych w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („zł”) (waluta prezentacji), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych („tys. zł”).

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę.

Poniżej zamieszczono najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę. W zakresie zasad rachunkowości dotyczących zastosowanych po raz pierwszy standardów MSSF 9 oraz MSSF 15, zasady te zostały opisane w nocie 3.4.

4.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą funkcjonalną Spółki jest złoty polski.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia oraz z rozliczenia tych pozycji różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów / kosztów finansowych lub kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

4.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, poza klasą aktywów określoną jako nieruchomości i budowie trwale związane z gruntem tj. grunty, zakłady produkcyjne oraz nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo - biurowym. Powyższa klasa aktywów prezentowana jest w kategorii grunty i budynki i wyceniana jest według modelu wartości przeszacowanej.

Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Zwiększenia wartości bilansowej z tytułu aktualizacji wyceny aktywów ujmowanych według metody wartości przeszacowanej są odnoszone do pozycji pozostałych całkowitych dochodów i wykazywane jako skumulowane inne całkowite dochody w kapitale własnym. Zmniejszenia kompensujące wcześniejsze zwiększenia, które dotyczą tego samego środka trwałego, obciążają pozostałe całkowite dochody oraz pomniejszają kapitał powstały z aktualizacji wyceny. Wszelkie pozostałe zmniejszenia ujmuje się w rachunku zysków i strat. Tak powstały składnik kapitałów jest przenoszony do pozycji zysków zatrzymanych w momencie usunięcia z bilansu składnika aktywów, którego dotyczył.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowie	10-60 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2-40 lat
Urządzenia biurowe	3-10 lat
Środki transportu	2-30 lat
Komputery	2-8 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	10-25 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, na koniec grudnia i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku kolejnego roku obrotowego.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

4.4. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w pozycji pozostałych przychodów bądź pozostałych kosztów operacyjnych w tym okresie, w którym powstały.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela – Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Spółka stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. Ustalona na dzień przeniesienia różnica między wartością bilansową określoną zgodnie z zasadami przedstawionymi w części *Rzeczowe aktywa trwałe* a jej wartością godziwą traktowana jest analogicznie do ujęcia odpowiadającego ujęciu wartości przeszacowanej. W przypadku zbycia nieruchomości inwestycyjnej różnica pomiędzy ceną sprzedaży a wartością księgową jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

4.5. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Zastosowano następujące okresy użytkowania:

Typ	Okres
Patenty i licencje	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony przyjmuje się ten okres, uwzględniając okres na który użytkowanie może być wydłużone
Koszty prac rozwojowych	5 lat
Oprogramowanie komputerowe	2-15 lat

4.6. Leasing

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty wstępne z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako przychody operacyjne w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym stają się należne.

4.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy, jeżeli dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny lub czy powinien zostać zmniejszony.

4.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

4.9. Udziały w zyskach spółek komandytowych

Spółka jest współnikiem (komandytariuszem) w spółkach zależnych będących spółkami komandytowymi. Za każdy okres sprawozdawczy Spółka rozpoznaje przychody finansowe z tytułu udziału w zyskach tych spółek zależnych. Należności z tego tytułu są prezentowane w pozycji należności długoterminowe – jeżeli data ich zapadalności przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego – bądź w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności – jeżeli data ich zapadalności nie przekracza 12 miesięcy.

Przychody finansowe z powyższego tytułu ujmowane są w wartości wypracowanych przez spółki zależne wyników zgodnie z procentowym udziałem Spółki wynikającym z ustaleń umownych pomiędzy współnikami. Przychody / koszty finansowe z tego tytułu ujmuje się w roku obrotowym w którym spółka zależna osiąga zyski / straty, niezależnie od okresu, w którym nastąpi podział tego wyniku lub pokrycie straty. Należności wycenia się z zastosowaniem metody zamortyzowanego kosztu. Udziały w zyskach spółek komandytowych podlegają aktualizacji wartości pod kątem utraty wartości na zasadach określonych dla aktywów finansowych. Aktualizacja wartości jest prezentowana jako koszty finansowe.

4.10. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”;
Produkty gotowe i produkty w toku	koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego;
Towary	w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

W momencie wydania zapasów z magazynu Spółka rozpoznaje koszty własne sprzedaży – w przypadku sprzedaży lub zużycie materiałów – w przypadku wydania zapasu do dalszej produkcji bądź świadczenia usług.

W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odpowiednie przychody.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

4.11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe kontrahenta. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca

na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

4.12. Kaucje przekazane z tytułu umów o budowę

Kaucje z tytułu umów o budowę to kwoty należne Spółce wynikające z zapłaconych kwot w ramach realizowanych umów o usługę budowlaną.

Kaucje z tytułu umów o budowę są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych bądź wpłaconych odbiorcy, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość kaucji jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko kredytowe kontrahenta. Odpis na kaucje przekazane z tytułu umów o budowę oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty kaucji przestało być prawdopodobne.

Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie wartości w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

4.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty bankowe płatne na żądanie.

Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują inwestycje, które spełniają łącznie wszystkie kryteria: krótkoterminowe, tzn. zasadniczo o okresie zapadalności poniżej 3 miesięcy od dnia nabycia, dużej płynności, łatwo wymienialne na określone kwoty środków pieniężnych, oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych wyceniane są według wartości nominalnej.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

4.14. Kredyty, pożyczki i papiery dłużne (obligacje)

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

4.15. Aktywa (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a sprzedaż uważana jest za wysoce prawdopodobną. Ujmowane są one w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

4.16. Pozostałe aktywa

Rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazuje się w wysokości już poniesionych kosztów, które dotyczą następnych okresów sprawozdawczych po dniu bilansowym. Koszty te wykazuje się w wartości nominalnej po uprzednim upewnieniu się, że koszty te przyniosą jednostce korzyści w przyszłości. Rozliczenia międzyokresowe obejmują przede wszystkim:

- ubezpieczenia,
- prenumeraty,
- czynsze.

4.17. Udziały w jednostkach zależnych

Udziały w jednostkach zależnych są wyceniane według kosztu. Odpisy aktualizujące wartość udziałów w jednostkach zależnych podlegają odwróceniu w sytuacji gdy przestały istnieć przesłanki utraty wartości, do wysokości oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie większej niż wartość jaka byłaby ujęta gdyby nie było rozpoznawanej utraty wartości.

4.18. Przychody przyszłych okresów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów wykazuje się z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny. Obejmują one przede wszystkim równowartość otrzymanych lub należnych środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo przychody operacyjne. Pozycja obejmuje także kwoty odpowiadające wartości zafakturowanej w przypadku których rozpoznanie przychodów nastąpi w kolejnych okresach.

4.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w zamortyzowanym koszcie. Rozliczenia międzyokresowe bierne a także inne zobowiązania, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Pozostałe zobowiązania obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych. Pozostałe zobowiązania ujmowane są w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, których termin rozliczenia jest krótszy niż 12 miesięcy ujmowane są jako zobowiązania krótkoterminowe.

Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach, dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

4.20. Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę

Kaucje otrzymane z tytułu umów o budowę to kwoty wynikające z otrzymanych kwot w ramach realizowanych umów o usługę budowlaną.

Kaucje z tytułu umów o budowę są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych bądź wpłaconych przez dostawców. W kolejnych okresach kaucje są ujmowane w zamortyzowanym koszcie. Wpływ wyceny w zamortyzowanym koszcie ujmowany jest jako przychody / koszty finansowe.

4.21. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wypłacanych przez Spółkę należą:

- wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne,
- krótkoterminowe płatne nieobecności, jeśli oczekuje się, że nieobecność wystąpi w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę, wypłaty z zysku i premie przypadające do wypłaty w ciągu 12 miesięcy od zakończenia okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę,
- świadczenia niepieniężne dla aktualnie zatrudnionych pracowników.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym jednostka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku i premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek do dokonania takich wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

Spółka ujmuje przewidywane koszty krótkoterminowych świadczeń pracowniczych w formie płatnych nieobecności w przypadku kumulowanych płatnych nieobecności (czyli takich, do których uprawnienia przechodzą na przyszłe okresy i można je wykorzystać w przyszłości, jeśli w bieżącym okresie nie

zostały w pełni wykorzystane) oraz w przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności (które rodzą zobowiązania po stronie Spółki z chwilą ich wystąpienia).

Zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy (ZUZP) pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalnych i rentowych. Odprawy emerytalno-rentowe są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość odprawy jest uzależniona od stażu pracy w Spółce i jej poprzedników prawnych (pod warunkiem, że spółka 2 lata pod rząd uzyska zysk netto, w innym przypadku wysokość odprawy stanowi jednomiesięczne wynagrodzenie). Na wysokość odprawy wpływ ma wspomniany wyżej staż ale również średnie wynagrodzenie w Spółce z grudnia roku poprzedniego. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych Spółka prezentuje w pozycji zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne i rentowe) oraz inne długoterminowe świadczenia pracownicze m.in. długoterminowe renty inwalidzkie ustalane są z wykorzystaniem metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z wyceny aktuarialnej przeprowadzanej na koniec okresu sprawozdawczego.

Zyski i straty aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia są prezentowane w innych całkowitych dochodach. Natomiast zyski i straty dotyczące innych długoterminowych świadczeń pracowniczych są odnoszone w rachunek zysków i strat bieżącego okresu sprawozdawczego

4.22. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

4.23. Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych

Spółka ujmuje odrębnie składniki instrumentów finansowych, które tworzą jej zobowiązanie finansowe oraz dają jej posiadaczom opcję zamiany na instrument kapitałowy Spółki. Spółka jest emitentem obligacji zamiennych na akcje Spółki. Na dzień emisji obligacji Spółka wyceniła element kapitałowy oraz element zobowiązaniowy wyemitowanych obligacji. Element zobowiązaniowy został wyceniony w wartości godziwej. Element kapitałowy został określony jako wartość końcowa (rezydualna) kwoty pozostającej po odjęciu od wartości godziwej całego instrumentu odrębnie ustalonej wartości komponentu zobowiązaniowego. Spółka nie zmienia kwalifikacji składnika zobowiązaniowego i kapitałowego w zależności od zmiany prawdopodobieństwa wykonania opcji zamiany.

4.24. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą bilansową w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Aktywa / rezerwy na podatek odroczony ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych / dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczących pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczących pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę do dnia 31 grudnia 2017.

Poniżej opisano najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę w okresie przed wdrożeniem nowych standardów MSSF 9 oraz MSSF 15, tj. do 31 grudnia 2017 roku.

4.25. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- spełniające definicję pożyczek i należności,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu.
Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie, i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych.
- b) Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- a) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- b) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- c) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Po początkowym ujęciu pożyczki i należności są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży

(jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Udziały i akcje w jednostkach zależnych są ujmowane w cenie nabycia skorygowanej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej powiększonej w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

4.26. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Spółka ocenia najpierw czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości od aktywów finansowych wycenianych według kosztów nie odwraca się.

4.27 Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Kontrakty budowlane

Przychody z wykonania niezakończonych usług budowlanej, objętej umową, wykonanej na dzień bilansowy w istotnym stopniu, ustala się na dzień bilansowy proporcjonalnie do stopnia zaawansowania usługi, jeżeli kwotę przychodu można ustalić w sposób wiarygodny. Stopień zaawansowania mierzony jest udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w szacowanych całkowitych kosztach wykonania usługi lub udziałem nakładu wykonanej pracy w stosunku do całkowitych nakładów pracy.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest prawdopodobne.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty wykonania umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywana strata jest ujmowana jako koszt okresu, w którym została ujawniona.

Koszty wytworzenia niezakończonych usług obejmują koszty poniesione od dnia zawarcia odpowiedniej umowy do dnia bilansowego. Koszty wytworzenia poniesione przed zawarciem umowy związane z realizacją jej przedmiotu, zaliczane są do aktywów, jeżeli pokrycie tych kosztów w przyszłości przychodami uzyskanymi od zamawiającego jest prawdopodobne. Następnie ujmowane są w kosztach wytworzenia niezakończonych usług budowlanej.

Jeżeli poniesione koszty pomniejszone o przewidywane straty powiększone o zyski ujęte w rachunku zysków i strat przekraczają swoim zaawansowaniem procentowym zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży, wynikająca z powyższej różnicy kwota niezafakturowanej sprzedaży prezentowana jest w aktywach bilansu w należnościach z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych w korespondencji z przychodami z tytułu usług.

Jeżeli zaawansowanie procentowe zafakturowanej sprzedaży przekracza zaawansowanie procentowe poniesionych kosztów pomniejszonych o przewidywane straty a powiększonych o zyski ujęte w rachunku zysków i strat, wynikające z powyższej różnicy przyszłe przychody prezentowane są w zobowiązaniach z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych w korespondencji z przychodami z tych usług.

Przychody ze sprzedaży towarów, materiałów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Okresy użytkowania ekonomicznego rzeczowych aktywów trwałych, nota 4.3

Spółka weryfikuje przewidywane okresy użytkowania ekonomicznego składników pozycji rzeczowych aktywów trwałych na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego.

Wycena w wartości godziwej i procedury związane z wyceną

Nieruchomości inwestycyjne są wyceniane przez Spółkę w wartości godziwej dla celów sprawozdawczości finansowej. Wycena jest przeprowadzana przez zewnętrznych wykwalifikowanych rzeczoznawców majątkowych. Spółka stosuje model wartości przeszacowanej dla klasy aktywów: nieruchomości i budowle. W sytuacji gdy przeprowadzane jest przeszacowanie, Spółka pozyskuje wyceny do wartości godziwej dla poszczególnych lokalizacji nieruchomości i budowli. Przeszacowanie jest przeprowadzane dla całej klasy aktywów w sytuacji gdy wartość godziwa istotnie różni się od wartości bilansowej. Wyceny sporządzane są metodami dochodowymi bądź metodami porównawczymi. Szczegóły dotyczące przeprowadzonych wycen opisane zostały w nocie nr 11.3.

Utrata wartości aktywów

Spółka przeprowadza testy na utratę wartości środków trwałych i udziałów w sytuacji, gdy występują czynniki świadczące o możliwości wystąpienia utraty wartości aktywów. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te środki trwałe. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, nota nr 8.3

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Ujmowanie przychodów, nota nr 16

Marże brutto realizowanych kontraktów ustalane są na podstawie sformalizowanego procesu Przeglądu Projektów, jako różnica między ceną sprzedaży oraz szacowanymi kosztami całkowitymi kontraktu (suma kosztów poniesionych oraz kosztów estymowanych do zakończenia kontraktu). Weryfikacja estymowanych kosztów do zakończenia projektu odbywa się podczas Przeglądu Projektów przeprowadzanych miesięcznie, kwartalnie, półrocznie, bądź z inną częstotliwością w zależności od rodzaju kontraktu. Koszty do zakończenia projektu określane są przez kompetentne zespoły, merytorycznie odpowiedzialne za realizację danego obszaru na podstawie wiedzy i doświadczenia.

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. W oparciu o zaktualizowane budżety kontraktów oraz stopień zaawansowania kontraktów budowlanych, Spółka ujmuje skutki zmian szacunków w wyniku kolejnego okresu.

Wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych – odprawy emerytalne i rentowe

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie nr 26.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne, nota nr 25

Rezerwy na zobowiązania z tytułu napraw gwarancyjnych tworzy się w trakcie realizacji kontraktu proporcjonalnie do przychodów ze sprzedaży. Wysokość tworzonych rezerw jest zależna od rodzaju wykonywanych usług budowlanych i stanowi określony procent wartości przychodów ze sprzedaży danego kontraktu. Wartość rezerw na koszty napraw gwarancyjnych może jednak podlegać indywidualnej analizie (w tym poprzez opinię kierownika odpowiedzialnego za daną budowę) i może ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach. Wykorzystanie rezerw następuje w ciągu pierwszych 3-5 lat po zakończeniu inwestycji w proporcjach, odpowiadających faktycznie ponoszonym kosztom napraw.

Rezerwa restrukturyzacyjna, nota nr 25

Spółka tworzy rezerwę restrukturyzacyjną w przypadku gdy posiada szczegółowy, formalny plan określający działalność lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony; ponadto, plan ten został ogłoszony lub rozpoczęło się jego wdrażanie.

Rezerwy na sprawy sądowe, nota nr 25

Rezerwy związane ze skutkami toczącego się postępowania sądowego tworzy się wówczas, gdy przeciwko jednostce wniesiono pozew, a prawdopodobieństwo wyroku niekorzystnego dla jednostki jest większe niż prawdopodobieństwo wyroku korzystnego. Podstawą oceny tego prawdopodobieństwa jest przebieg postępowania sądowego oraz opinie prawników. Utworzone rezerwy obciążają pozostałe koszty operacyjne.

Rezerwa na kary, nota nr 25

Oszacowania kwoty kar umownych dokonują służby techniczne, zajmujące się realizacją umowy budowlanej, wraz z działem prawnym interpretującym postanowienia umowy. Rezerwy na kary tworzy się w przypadku gdy prawdopodobieństwo nałożenia kary przez zamawiającego z tytułu nienależytego wykonania umowy jest wysokie.

Rezerwa na koszty rozliczenia kontraktów, nota nr 25

Rezerwy na koszty kontraktów dotyczą końcowego rozliczenia kontraktów drogowych. Szczegółowe informacje na ten temat zostały zawarte w notce nr 7.1.

Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach budowlanych, nota nr 25

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizowanych projektów. Przewidywana całkowita strata na kontrakcie ujmowana jest jako koszty okresu, w którym została rozpoznana.

Rezerwa na poręczenia, nota nr 25

Udzielone poręczenie wykazuje się w księgach jako rezerwę jeżeli na dzień bilansowy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że kredytobiorca nie będzie mógł spłacić swoich długów.

Odpis aktualizujący wartość należności (nota nr 15) i materiałów

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje analizy indywidualnych przesłanek utraty wartości należności handlowych takich jak: należności sporne, należności dochodzone na drodze sądowej, należności od spółek w upadłości lub likwidacji oraz inne. Na tej podstawie dokonuje indywidualnych odpisów aktualizujących wartość należności, a pozostałe należności Spółka obejmuje odpisem na oczekiwane straty kredytowe. Technika kalkulacji odpisów została opisana w notce nr 3.4.

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje aktualizacji odpisu aktualizacyjnego wartości materiałów zbędnych biorąc pod uwagę okres zalegania na magazynie oraz potencjalne możliwości wykorzystania w przeszłości.

6. Segmenty sprawozdawcze

6.1. Segmenty sprawozdawcze

Dla celów zarządczych Spółka została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Z uwagi na nieosiągnięcie progów ilościowych określonych w MSSF 8 Spółka połączyła informacje dotyczące segmentów: Budownictwo przemysłowe oraz segmentu Budownictwo

infrastrukturalne z informacjami prezentowanymi w segmencie Pozostała działalność. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty :

Energetyka	usługi związane z branżą energetyczną. Generalne wykonawstwo obiektów w branży energetycznej, projektowanie, produkcja i sprzedaż kotłów energetycznych, usługi serwisowe w zakresie stałej i kompleksowej obsługi elektrowni, elektrociepłowni i zakładów przemysłowych.
Nafta, gaz, chemia	generalne wykonawstwo obiektów w branży chemicznej. Montaż urządzeń procesowych dla przemysłu chemicznego i petrochemicznego, prefabrykacja i montaż konstrukcji stalowych, rurociągów, technologicznych, zbiorników magazynowych oraz rurociągów, prefabrykacja i montaż pieców dla przemysłu rafineryjnego. Realizacja projektów proekologicznych. Odbiorcami usług są zakłady chemiczne, rafinerie, petrochemie, gazownictwo.
Pozostała działalność	budownictwo przemysłowe i infrastrukturalne oraz usługi sprzętowo transportowe, usługi wynajmu, dzierżawy, badań laboratoryjnych, serwis urządzeń, pozostałe usługi nie ujęte w innych segmentach, udział w zyskach / (stratach) spółek komandytowych, w których Spółka posiada udziały.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Do oceny wyników operacyjnych segmentów Zarząd wykorzystuje wynik segmentu osiągnięty na działalności operacyjnej oraz wynik brutto segmentu. Podatek dochodowy jest monitorowany na poziomie Spółki i nie jest dokonywana jego alokacja do segmentów.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków poszczególnych segmentów operacyjnych Spółki za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i dnia 31 grudnia 2017 roku. Zarząd Spółki monitoruje regularnie wyniki segmentów; natomiast od 1 stycznia 2014 roku, nie dokonuje się bieżącej oceny aktywów i zobowiązań segmentów. W związku z tym zgodnie z MSSF 8.23, poniższe tabele nie zawierają podziału aktywów i zobowiązań według segmentów.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Segmenty sprawozdawcze

Rok zakończony 31 grudnia 2018	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność razem
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	462 108	823	52 274	–	515 205
Sprzedaż między segmentami	–	–	–	–	–
Przychody segmentu ogółem	462 108	823	52 274	–	515 205
Wyniki					
Amortyzacja; w tym:	45	3	3 130	–	3 178
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	11	3	2 659	–	2 673
- amortyzacja aktywów niematerialnych	34	–	471	–	505
Zysk / (strata) segmentu z działalności operacyjnej	24 710	4 376	25 896	–	54 982
Saldo przychodów i kosztów finansowych	(145)	–	(30 911)	–	(31 056)
Zysk / (strata) brutto	24 565	4 376	(5 015)	–	23 926

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Segmenty sprawozdawcze

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność ogółem
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 264 108	2 602	75 055	–	1 341 765
Sprzedaż między segmentami	–	–	10 446	(10 446)	–
Przychody segmentu ogółem	1 264 108	2 602	85 501	(10 446)	1 341 765
Wyniki					
Amortyzacja; w tym:	1 739	5	4 446	–	6 190
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	1 671	5	3 894	–	5 570
- amortyzacja aktywów niematerialnych	68	–	552	–	620
Zysk / (strata) segmentu z działalności operacyjnej	51 476	4 389	9 467	–	65 332
Saldo przychodów i kosztów finansowych	154	(14)	47 124	–	47 264
Zysk / (strata) brutto	51 630	4 375	56 591	–	112 596

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami podlegają eliminacji.

6.2. Informacje geograficzne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów osiągniętych w poszczególnych obszarach geograficznych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku.

Rok zakończony 31 grudnia 2018	Kraj	Zagranica	Razem
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	509 744	5 461	515 205

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Kraj	Zagranica	Razem
Przychody			
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 327 153	14 612	1 341 765

Spółka klasyfikuje sprzedaż jako sprzedaż krajową bądź zagraniczną w oparciu o miejsce świadczonej usługi lub realizowanej dostawy.

6.3. Kluczowi odbiorcy Spółki

W 2018 roku Spółka miała jednego odbiorcę, dla którego sprzedaż przekroczyła 10% przychodów ze sprzedaży. Sprzedaż dla tego odbiorcy wyniosła 323,6 mln zł i jest prezentowana w segmencie Energetyka.

7. Przychody i koszty

7.1. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przychody ze sprzedaży usług budowlanych i produktów	496 567	1 316 636
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	184	784
Przychody z wynajmu	18 454	24 345
Przychody ze sprzedaży razem	515 205	1 341 765

W 2018 roku Spółka realizowała dwa kontrakty strategiczne w segmencie energetyki:

- kontrakt na budowę dwóch nowych bloków energetycznych w Elektrowni Opole,
- kontrakt na budowę nowego bloku w Elektrociepłowni Żerań

Od stycznia 2014 roku Spółka realizuje w konsorcjum kontrakt na budowę dwóch nowych bloków energetycznych w Elektrowni Opole. Dla realizacji tego kontraktu została wyodrębniona spółka celowa: Polimex Opole z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, na poziomie tej spółki realizowana jest zasadnicza część marży. Kontrakt ten jest znaczącym kontraktem Spółki w strategicznej dla firmy branży energetycznej. To historycznie największa i o kluczowym znaczeniu dla polskiej energetyki inwestycja w polskim sektorze energetycznym. Jej wartość wynosi 11,6 mld zł brutto, z czego około 42%, czyli 4,8 mld zł, przypada na Spółkę. W ramach kontraktu wykonane zostaną wyspy turbinowe i wybudowane chłodnie kominowe wraz z układem wody chłodzącej. Zrealizowane zostaną również instalacje elektryczne włącznie z aparaturą kontrolno-pomiarową i automatyką. Spółka weźmie także udział w pracach projektowych. Planowane przekazanie do eksploatacji bloku nr 5 nastąpi 31 maja 2019 roku, a bloku nr 6 30 września 2019 roku, co znajduje potwierdzenie w podpisanym w dniu 10 października 2018 r. przez Konsorcjum (Polimex Mostostal, Mostostal Warszawa, Rafako oraz GE Power Sp. z o.o., które jest generalnym projektantem oraz pełni funkcję lidera konsorcjum zarządzającego realizacją Projektu) Aneksie nr 9.

Od czerwca 2017 roku Spółka (w konsorcjum) realizuje również dostawę i montaż bloku gazowo-parowego o mocy elektrycznej na poziomie 497 MW i mocy cieplnej na poziomie 326 MW wraz z instalacjami i obiektami pomocniczymi w Elektrociepłowni Żerań w Warszawie. Łączna wartość kontraktu wynosi ok. 982,28 mln zł oraz 111,93 mln euro z czego na Spółkę przypada ok.26%. W ciągu roku obrotowego 2018 wystąpiła konieczności utworzenia dodatkowej rezerwy na koszty w kwocie ok. 57,6 mln PLN, która wpłynęła na zmniejszenie EBITDA spółki w podanej powyżej wysokości. Utworzenie rezerwy wynika z przeprowadzonych analiz, w toku których zidentyfikowano ryzyka powodujące wzrost kosztów realizacji Projektu Żerań.

Spółka w trakcie 2017 r. (podpisanie PAC, grudzień 2017 r.) zakończyła realizację w konsorcjum kontraktu w Elektrowni Kozienice na nowy blok o mocy 1075 MW. W wyniku podjętych działań związanych z realizacją budowy bloku energetycznego w Elektrowni Kozienice, w ramach których dokonano częściowego ograniczenia zdiagnozowanych uprzednio ryzyk technicznych, optymalizacji procesów zakupowych oraz usprawnienia procesów weryfikacyjno-rozliczeniowych z podwykonawcami i dostawcami, a także w związku z podpisaniem protokołu przejęcia bloku do eksploatacji w dniu 19 grudnia 2017 roku, Zarząd Spółki, po przeprowadzeniu analizy w toku procesu zamknięcia ksiąg rachunkowych Spółki za rok 2017, podjął uchwałę o zmniejszeniu całkowitych kosztów Projektu Kozienice w kwocie 42,3 mln zł. Wpływ ten został w całości rozpoznany w 2017 r. W ciągu roku obrotowego 2018 r. w trakcie dalszych procesów weryfikacyjno-rozliczeniowych z podwykonawcami i dostawcami, oraz braku materializacji szeregu wcześniej szacowanych ryzyk, nastąpiły dalsze zmniejszenia kosztów budżetowych projektu w łącznej kwocie 56,3 mln PLN. Wpływ korekty budżetu został w całości uwzględniony w wyniku finansowym za 2018 rok.

7.2. Przychody w podziale na kategorie

Przychody według rodzaju dobra lub usługi

Rok zakończony 31 grudnia 2018	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność razem
Przychody ze sprzedaży usług budowlanych i produktów	462 107	737	33 723	–	496 567
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	–	86	98	–	184
Przychody z wynajmu	1	–	18 453	–	18 454
Przychody ze sprzedaży razem	462 108	823	52 274	–	515 205

Przychody z tytułu umów z klientami w rozumieniu MSSF 15 obejmuje dwie pierwsze pozycje z powyższej tabeli.

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność razem
Przychody ze sprzedaży usług budowlanych i produktów	1 264 086	2 478	60 518	(10 446)	1 316 636
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	15	124	645	–	784
Przychody z wynajmu	7	–	24 338	–	24 345
Przychody ze sprzedaży razem	1 264 108	2 602	85 501	(10 446)	1 341 765

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Przychody według rejonu geograficznego

Rok zakończony 31 grudnia 2018	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność razem
Kraj	462 108	331	47 305	–	509 744
Zagranica	–	492	4 969	–	5 461
Przychody ze sprzedaży razem	462 108	823	52 274	–	515 205

Rok zakończony 31 grudnia 2017	Energetyka	Nafta, gaz, chemia	Pozostała działalność	Wyłączenia	Działalność razem
Kraj	1 264 108	2 602	70 889	(10 446)	1 327 153
Zagranica	–	–	14 612	–	14 612
Przychody ze sprzedaży razem	1 264 108	2 602	85 501	(10 446)	1 341 765

7.3. Koszty według rodzajów

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017*
Amortyzacja	3 178	6 190
Zużycie materiałów i energii	14 202	32 026
Usługi obce, w tym budowlane	454 295	1 233 129
Podatki i opłaty	3 439	4 156
Koszty świadczeń pracowniczych	27 820	31 881
Pozostałe koszty rodzajowe	2 060	4 226
Koszty według rodzajów razem	504 994	1 311 608
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	–	(1 080)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(32 955)	(26 357)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	106	655
Zmiana stanu produktów	8	(2 775)
Koszt własny sprzedaży	472 153	1 282 051

*Dane przekształcone – zmiany opisane w nocie 3.4.

7.4. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	3 010	6 080
Amortyzacja środków trwałych	2 564	5 468
Amortyzacja aktywów niematerialnych	446	612
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	168	110
Amortyzacja środków trwałych	109	102
Amortyzacja aktywów niematerialnych	59	8
Amortyzacja i odpisy aktualizujące razem	3 178	6 190
Razem amortyzacja środków trwałych	2 673	5 570
Razem amortyzacja aktywów niematerialnych	505	620

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

7.5. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wynagrodzenia	23 434	25 926
Koszty ubezpieczeń społecznych	3 574	4 382
Koszty świadczeń emerytalnych	281	97
Odpisy na ZFŚS	245	461
Inne	286	1 015
Koszty świadczeń pracowniczych razem	27 820	31 881

7.6. Zyski / (straty) z tytułu utraty wartości aktywów

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017*
Odpisy aktualizujące wartość należności	10 791	(693)
Odpisy aktualizujące wartość pożyczek	(878)	(979)
Zyski / (straty) z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	9 913	(1 672)

*Dane przekształcone – zmiany opisane w nocie 3.4.

7.7. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017*
Zyski ze zbycia aktywów		
Zysk ze zbycia majątku trwałego	1 683	2 468
Rozwiązane odpisy aktualizujące i rezerwy		
Rozwiązane rezerwy na sprawy sądowe	13 081	16 309
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk z tytułu przeszacowania niefinansowych aktywów trwałych do wartości godziwej	–	612
Zysk z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	8 464	–
Uгода sądowa	–	12 513
Uzyskane odszkodowania i kary	2 322	1 683
Umorzenie zobowiązań	8 909	1 627
Zmiany w planie sprzedaży	–	1 919
Uzgodnienie rozliczenia ZFŚS	–	1 575
Środki z licytacji majątku likwidowanej spółki	3 013	–
Inne	1 555	1 534
Pozostałe przychody operacyjne razem	39 027	40 240

*Dane przekształcone – zmiany opisane w nocie 3.4.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

7.8. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017*
Utworzone odpisy aktualizujące i rezerwy		
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	532	97
Rezerwy na sprawy sądowe	1 873	2 233
Pozostałe koszty operacyjne		
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	–	745
Odszkodowania i kary	548	1 055
Koszty likwidacji majątku obrotowego	–	209
Koszty sądowe	987	1 063
Inne	115	111
Pozostałe koszty operacyjne razem	4 055	5 513

*Dane przekształcone – zmiany opisane w nocie 3.4.

7.9. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przychody z tytułu odsetek bankowych i pożyczek	6 213	4 579
Przychody z tytułu odsetek za zwłokę w zapłacie należności	1 202	7 282
Przychody z tytułu dywidendy	1 876	700
Przychody ze sprzedaży aktywów finansowych	579	–
Wycena rozrachunków długoterminowych zamortyzowanym kosztem	2 827	–
Rozwiązanie rezerw na koszty finansowe	1 000	2 105
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość udziałów	9 318	–
Wycena kredytu do zamortyzowanego kosztu	–	5 803
Udziały w zyskach spółek komandytowych	11 329	59 215
Zysk z likwidacji spółek	817	–
Inne	611	56
Przychody finansowe razem	35 772	79 740

7.10. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017*
Odsetki od kredytów bankowych i pożyczek	5 840	4 859
Odsetki i prowizje od obligacji	15 589	15 648
Odsetki od innych zobowiązań	2 041	2 862
Prowizje bankowe od gwarancji i kredytów	1 754	1 668
Ujemne różnice kursowe	396	147
Wycena rozrachunków długoterminowych zamortyzowanym kosztem	–	6 640
Rezerwy na koszty finansowe	753	327
Udział w stratach spółek komandytowych	40 454	–
Inne	1	325
Koszty finansowe razem	66 828	32 476

*Dane przekształcone – zmiany opisane w nocie 3.4.

8. Podatek dochodowy

8.1. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Rachunek zysków i strat		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	–	(1 030)
Odroczony podatek dochodowy	(1 824)	(29 008)
Obciążenie podatkowe z działalności kontynuowanej wykazane w rachunku zysków i strat	(1 824)	(30 038)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy z tytułu przeszacowania gruntów i budynków	–	(402)
Odroczony podatek dochodowy z związany z wyceną zobowiązań z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia	3	37
Obciążenie podatkowe z działalności kontynuowanej wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	3	(365)

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by, stosując średnią ważoną stawkę podatku (mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek):

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zysk/ (strata) przed opodatkowaniem	23 926	112 597
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej w 2018 roku 19% (2017: 19%)	(4 546)	(21 393)
Efekty podatkowe następujących pozycji:		
- Dochody niepodlegające opodatkowaniu	6 375	4 843
- Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(1 686)	(2 533)
- Ujęcie rozliczenia różnic przejściowych związanych z wynikami spółek komandytowych	22 176	1 908
- Straty podatkowe i ujemne różnice przejściowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(9 914)	(11 458)
- Korekta podatkowych stawek amortyzacyjnych za lata ubiegłe	(6 073)	-
- Pozostałe	(8 156)	(1 405)
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(1 824)	(30 038)

8.2. Odroczony podatek dochodowy

Poniższa tabela prezentuje aktywa i rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego przed kompensatą

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: przed kompensatą		
- przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	74 975	74 385
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	64 759	73 712
	139 734	148 097
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego: przed kompensatą		
- przypadająca do realizacji po upływie 12 miesięcy	3 532	9 477
- przypadająca do realizacji w ciągu 12 miesięcy	1 073	2 743
	4 605	12 220

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

8.3. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Pozostałe świadczenia pracownicze	Odpisy aktualizujące wartość zapasów	Odpisy aktualizujące wartość należności	Wycena kontraktów długoterminowych	Rezerwy	Zobowiązania przeterminowane	Straty podatkowe	Odsetki naliczone	Podatek odroczony związany z różnicami przejściowymi w spółce komandytowej	Pozostałe	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku	380	2 130	537	19 086	45 547	40 278	542	26 651	14 399	28 453	2 548	180 552
Uznanie / (obciążenie) wyniku finansowego	(163)	(905)	59	120	(42 342)	22 583	(257)	7 921	190	(19 381)	(316)	(32 491)
Uznanie / (obciążenie) innych całkowitych dochodów	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	254	1 225	596	19 207	3 205	62 861	285	34 572	14 589	9 072	2 231	148 097
Uznanie / (obciążenie) wyniku finansowego	(133)	(649)	(17)	(4 607)	1 300	(32 446)	(81)	24 108	(4 181)	6 483	774	(9 449)
Uznanie / (obciążenie) innych całkowitych dochodów	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Uznanie / (obciążenie) zysków zatrzymanych	-	-	-	1 073	-	-	-	-	-	-	-	1 073
Reklasyfikacja rezerw	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	124	576	579	15 673	4 505	30 415	204	58 680	10 408	15 555	3 015	139 734
Prezentacja netto aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego												(4 605)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego w bilansie												135 129

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	Różnice przejściowe dotyczące środków trwałych	Wycena kontraktów długoterminowych	Wycena walutowa	Pozostałe	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku	11 933	2 599	57	712	15 301
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego	(2 858)	(1 447)	29	793	(3 483)
Obciążenie / (uznanie) innych całkowitych dochodów	402	-	-	-	402
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	9 477	1 152	86	1 505	12 220
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego	(5 945)	(1 150)	(96)	(434)	(7 625)
Reklasyfikacja do aktywów	-	-	10	-	10
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	3 532	2	-	1 071	4 605
Prezentacja netto aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego					(4 605)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego w bilansie					-

Poniższa tabela prezentuje okresy wygaśnięcia nierozliczonych strat podatkowych, w związku z którymi nie ujęto aktywów z tytułu podatku odroczonego

Rok przedawnienia rozliczenia straty	Wysokość strat do odliczenia w przyszłych okresach	Wysokość nieujętego aktywa od strat podatkowych
2023	45 171	8 583
2019	43 417	8 249
Razem	88 588	16 832

9. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W latach 2017 - 2018 Spółka nie deklarowała i nie wpłacała dywidend. Spółka nie przewiduje w 2019 roku wypłaty dywidendy za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

10. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki za dany okres przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w okresie sprawozdawczym.

Spółka posiada zobowiązania finansowe z tytułu obligacji zamiennych na akcje. Obligacje te przy kalkulacji zysku na akcję posiadają antyrozwodnieniowy efekt. W związku z tym nie są one ujmowane w kalkulacji zysku rozwodnionego. Zysk podstawowy na akcję jest zbieżny z zyskiem rozwodnionym na akcję.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zysk / (strata) netto	22 102	82 558
Podstawowy i rozwodniony zysk/ (strata) na jedną akcję (w złotych):		
Liczba akcji zarejestrowanych na dzień bilansowy	236 618 802	236 618 802
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku/ (straty) zwykłej na akcję	236 618 802	236 618 802
Zysk / (strata) na akcję	<u>0,093</u>	<u>0,349</u>

11. Rzeczowe aktywa trwałe

11.1. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	13 017	4 994	327	1 167	664	20 169
Nabycie aktywów trwałych	–	612	–	2	12	626
Sprzedaż i likwidacja aktywów trwałych	–	(120)	–	(8)	–	(128)
Reklasyfikacja z aktywów dostępnych do sprzedaży	–	40	–	11	–	51
Reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży	–	(806)	(48)	(149)	(12)	(1 015)
Reklasyfikacja z nieruchomości inwestycyjnych	10 390	–	–	–	–	10 390
Odpis amortyzacyjny za okres obrotowy	(956)	(1 135)	(89)	(493)	–	(2 673)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	22 451	3 585	190	530	664	27 420
Na dzień 1 stycznia 2018 roku						
Wartość brutto	14 287	62 134	10 542	21 778	2 054	110 795
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(1 270)	(57 140)	(10 215)	(20 611)	(1 390)	(90 626)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	13 017	4 994	327	1 167	664	20 169
Na dzień 31 grudnia 2018 roku						
Wartość brutto	35 212	43 405	4 534	15 510	2 054	100 715
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(12 761)	(39 820)	(4 344)	(14 980)	(1 390)	(73 295)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	22 451	3 585	190	530	664	27 420

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	28 151	11 795	9 976	3 255	914	54 091
Aktualizacja wartości	2 120	–	–	–	–	2 120
Nabycie aktywów trwałych	–	628	–	14	–	642
Sprzedaż i likwidacja aktywów trwałych	(84)	(547)	(40)	(57)	(250)	(978)
Wniesienie aportu do jednostki zależnej	(9 862)	(7 923)	(8 953)	(204)	–	(26 942)
Zmiany w planie sprzedaży	3 933	(2 108)	3	79	–	1 907
Reklasyfikacja z aktywów dostępnych do sprzedaży	5 929	5 573	55	137	–	11 694
Reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży	(144)	(360)	–	(1)	–	(505)
Reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych	(16 290)	–	–	–	–	(16 290)
Odpis amortyzacyjny za okres obrotowy	(736)	(2 064)	(714)	(2 056)	–	(5 570)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	13 017	4 994	327	1 167	664	20 169
Na dzień 1 stycznia 2017 roku						
Wartość brutto	36 987	84 818	36 960	24 171	2 304	185 240
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(8 836)	(73 023)	(26 984)	(20 916)	(1 390)	(131 149)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	28 151	11 795	9 976	3 255	914	54 091
Na dzień 31 grudnia 2017 roku						
Wartość brutto	14 287	62 134	10 542	21 778	2 054	110 795
Umorzenie i odpis z tytułu utraty wartości	(1 270)	(57 140)	(10 215)	(20 611)	(1 390)	(90 626)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	13 017	4 994	327	1 167	664	20 169

11.2. Wartości godziwe gruntów, budynków i budowli

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia / kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, poza klasą aktywów określoną jako nieruchomości i budowle trwałe związane z gruntem tj. nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo – biurowym („Grunty i budynki”). Powyższa klasa aktywów wyceniana jest według wartości godziwej poczynając od października 2013 roku.

Ostatnia wycena środków trwałych została przeprowadzona na dzień 31 sierpnia 2017 roku.

Wyceny zostały sporządzone przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych. Zastosowano podejście dochodowe, metodę inwestycyjną, technikę kapitalizacji prostej. Techniki wykorzystane do wyceny bazowały na nieobserwowalnych danych wejściowych. W przypadku gruntów nastąpiła zmiana techniki wyceny, przejście od podejścia porównawczego do podejścia dochodowego. Rzeczoznawca majątkowy określił, iż po uwzględnieniu celu i zakresu wyceny, przeznaczenia nieruchomości, jej stanu prawnego i stanu zagospodarowania oraz informacji rynkowych o podobnych nieruchomościach, właściwą procedurą do określenia wartości rynkowej nieruchomości będzie podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej.

Wycena do wartości godziwej została skategoryzowana w hierarchii wartości godziwej na poziomie 3. Istotne informacje odnośnie technik wyceny i zastosowanych parametrów oraz istotnych danych nieobserwowalnych zostały zaprezentowane w Sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku w notcie nr 11.2.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie przeprowadzano aktualizacji nieruchomości do wartości godziwej określonej na podstawie operatów niezależnych rzeczoznawców. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację na rynku nieruchomości w odniesieniu do posiadanych środków trwałych (grunty, budynki, budowle). Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość środków trwałych ujmowanych zgodnie z modelem wartości przeszacowanej nie różni się istotnie od ich wartości godziwej.

11.3. Nieruchomości inwestycyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wartość na dzień 1 stycznia	50 637	34 347
Zwiększenie stanu:		
- reklasyfikacja ze środków trwałych	-	16 290
Zmniejszenie stanu:		
- reklasyfikacja do środków trwałych	(10 391)	-
- reklasyfikacja do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(2 421)	-
Wartość na dzień 31 grudnia	37 825	50 637

Nieruchomości inwestycyjne zostały wycenione na dzień 30 listopada 2018 roku.

Spółka zatrudnia zewnętrznych, niezależnych rzeczoznawców, aby ustalić wartość godziwą gruntów, budynków i budowli należących do Spółki. Na dzień 30 listopada 2018 roku wartości godziwe nieruchomości zostały ustalone w formie operatów szacunkowych przez firmę ICF Corporate Finance Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie przeprowadzano aktualizacji wycen dla wartości nieruchomości inwestycyjnych. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację na rynku nieruchomości w odniesieniu do posiadanych środków trwałych (grunty, budynki, budowle). Nie nastąpiły żadne przesłanki, które wskazywałyby, że wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych zmieniła się istotnie od poprzedniej wyceny.

W szacowaniu wartości godziwej nieruchomości zastosowano podejście najkorzystniejszego i najlepszego zastosowania nieruchomości (co stanowi aktualne zastosowanie tych nieruchomości). Zewnętrzna wycena gruntów, budynków i budowli w ramach poziomu 3 została przeprowadzona przy użyciu podejścia dochodowego. W przypadku gruntów nastąpiła zmiana techniki wyceny, przejście od podejścia porównawczego do podejścia dochodowego. Rzeczoznawca majątkowy określił, iż po uwzględnieniu celu i zakresu wyceny, przeznaczenia

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

nieruchomości, jej stanu prawnego i stanu zagospodarowania oraz informacji rynkowych o podobnych nieruchomościach, właściwą procedurą do określenia wartości rynkowej nieruchomości będzie podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej.

Szczegóły o nieruchomościach inwestycyjnych oraz informacje na temat hierarchii wartości godziwych na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku kształtują się następująco:

	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2018 Poziom 3	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2017 Poziom 3
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo – biurowym, w tym grunty	37 825	50 637
Razem	37 825	50 637

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Dla nieruchomości inwestycyjnych zaliczanych do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej, następujące informacje są istotne:

Opis	Wartość godziwa na dzień 31 grudnia 2018 roku	Technika wyceny	Dane niemożliwe do zaobserwowania	Zakres danych niemożliwych do zaobserwowania (średnia ważona prawdopodobieństwami)	Relacje pomiędzy niemożliwymi do zaobserwowania danymi a wartością godziwą
Nieruchomości zabudowane kompleksem budynków o charakterze magazynowo - przemysłowo - biurowym, w tym grunty wchodzące w skład nieruchomości zabudowanych kompleksem budynków o charakterze produkcyjno - biurowo- magazynowym	37 825	Podejście dochodowe, metoda inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej	Stopa kapitalizacji	Zastosowano stopę kapitalizację biorąc pod uwagę kapitalizację potencjału dochodowego, rodzaj nieruchomości i panujące warunki rynkowych: 8,5-11,5%	Niewielki wzrost zastosowanej stopy kapitalizacji spowodowałby znaczny spadek wartości godziwej nieruchomości (oraz vice versa).
			Stawka czynszu	Zastosowano rynkowy miesięczny czynsz biorąc pod uwagę przeznaczenie nieruchomości (cele administracyjno - biurowe, magazynowe) różnice w lokalizacji, jak i indywidualne czynniki, takie jak wielkość nieruchomości, porównanie do innych nieruchomości - przy średniej wartości:	Znaczący wzrost wysokości rynkowego czynszu spowodowałby znaczący wzrost wartości godziwej (oraz vice versa).
				- 12 - 16 zł. za metr kwadratowy dla nieruchomości o przeznaczeniu produkcyjno-biurowo-magazynowym (powiat jasielski)	
				- 8,5 - 20,5 zł. za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo-produkcyjnym (powiat krośnieński)	
- 15 - 23 zł. za metr kwadratowy miesięcznie dla nieruchomości o przeznaczeniu administracyjno-biurowym i magazynowo- produkcyjnym (powiat plocki)					
Grunty wchodzące w skład nieruchomości zabudowanych kompleksem budynków o charakterze produkcyjno - biurowo- magazynowym		Podejście porównawcze, metoda korygowania ceny średnie	Średnia cena za metr kwadratowy porównywalnych gruntów w zależności od przeznaczenia	- średnia cena za metr kwadratowy porównywalnych nieruchomości 29,99 zł (powiat jasielski), współczynnik korygujący 1,217;	Wzrost średniej ceny za metr kwadratowy wpływa na wzrost wartości nieruchomości (oraz vice versa)

„Polimex-Mostostal” S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
 (w tysiącach złotych)

				- średnia cena za metr kwadratowy porównywalnych nieruchomości 43,96 zł (powiat krośnieński), średnia cena za metr kwadratowy prawa wieczystego użytkowania gruntów 32,97 zł (powiat krośnieński) współczynnik korygujący 1,484;	
				- średnia cena za metr kwadratowy porównywalnych nieruchomości 83,59 zł (powiat plocki), współczynnik korygujący K 0,96;	
		podejście porównawcze, metoda porównywania parami	Średnia cena za metr kwadratowy porównywalnych gruntów w zależności od przeznaczenia	- średnia cena za metr kwadratowy porównywalnych nieruchomości 65,65 zł (powiat plocki), współczynnik korygujący K 0,90;	Wzrost średniej ceny za metr kwadratowy wpływa na wzrost wartości nieruchomości (oraz vice versa)

12. Aktywa finansowe

12.1. Aktywa finansowe długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	386 824	377 902
Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych	503	503
Bankowe kaucje gwarancyjne	2 000	–
Pożyczki	68 608	53 696
Razem	457 935	432 101

Udziały w podmiotach powiązanych prezentowane są w nocie 12.5.

12.2. Aktywa finansowe krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Bankowe kaucje gwarancyjne dotyczące kontraktów	115	219 616
Pożyczki	5 918	10 468
Razem	6 033	230 084

12.3. Informacje o instrumentach finansowych wycenionych w wartości godziwej

Spółka jest stroną Umowy Opcji Nabycia Certyfikatów Inwestycyjnych zawartej z PKO BP S.A. w dniu 7 listopada 2013 roku z późn. zm., która w zależności od scenariusza kształtowania się cen nieruchomości nią objętych określać będzie kwotę nabycia / rozliczenia pomiędzy stronami umowy w przyszłości. Spółka, w przypadku nieosiągnięcia wymaganej przez inwestora minimalnej stopy zwrotu z inwestycji zobligowana będzie do zrekompensowania odpowiedniej części straty. W przypadku zanotowania wzrostu wartości portfela nieruchomości Spółka ma zagwarantowaną partycypację w części zysku ponad stopę gwarantowanego inwestorowi zysku. W okresie sprawozdawczym nie dokonano zmiany sposobu wyceny tego instrumentu, polegającej na dyskontowaniu prognozowanej dynamiki wzrostu wartości portfela nieruchomości w horyzoncie trwania transakcji. Ujęta w księgach wartość instrumentu na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 0 zł (31 grudnia 2017 roku: 0 zł).

12.4. Zmiana stanu aktywów finansowych długoterminowych – akcje i udziały

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Stan na dzień 1 stycznia	378 405	310 735
Zwiększenia	9 383	67 670
Nabycie udziałów	65	11 179
Wniesienie aportu do jednostki zależnej tytułem pokrycia wkładów	–	47 516
Reklasyfikacja z aktywów dostępnych do sprzedaży	–	8 975
Aktualizacja wartości - odwrócenie odpisów aktualizujących	9 318	–
Zmniejszenia	(461)	–
Sprzedaż udziałów	(461)	–
Stan na dzień 31 grudnia	387 327	378 405

W ciągu roku zakończony 31 grudnia 2018 roku, Spółka dokonała odwrócenia odpisów aktualizujących wartość posiadanych udziałów w spółkach: Polimex Mostostal ZUT Sp. z o.o. Sp.k., Stalfa Sp. z o.o., Czerwonogradzki Zakład Konstrukcji Stalowych Spółka z dodatkową odpowiedzialnością i Polimex Mostostal Ukraina Spółka z dodatkową odpowiedzialnością, na łączną wartość 9 318 tys. zł.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

12.5. Udziały w podmiotach powiązanych na dzień 31 grudnia 2018 roku

Lp.	Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość (razem)	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanego kapitału zakładowego	Udział w ogólnej liczbie głosów
Jednostki zależne								
1	Mostostal Siedlce Sp. z o.o. Sp. k.	Siedlce	Produkcja konstrukcji metalowych i innych	208 039	–	208 039	99%	
2	Polimex Energetyka Sp. z o.o.	Warszawa	Wykonawstwo robót budowlanych	183 274	(85 309)	97 965	100%	100%
3	Naftoremont – Naftobudowa Sp. z o.o.	Płock	Wykonawstwo robót budowlanych	53 518	(34 587)	18 931	100%	100%
4	PRInż – 1 Sp. z o.o. w restrukturyzacji	Sosnowiec	Budownictwo drogowe	35 320	(35 320)	–	95%	91%
5	Polimex-Mostostal Ukraina Spółka z dodatkową odpowiedzialnością	Żytomierz, Ukraina	Budownictwo mieszkaniowe	17 422	(14 418)	3 004	100%	100%
6	Polimex Operator Sp. z o.o. Sp. k.	Warszawa	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych, maszyn i urządzeń biurowych	16 983	–	16 983	98,99%	
7	Polimex Budownictwo Sp. z o.o.	Siedlce	Architektura, inżynieria oraz doradztwo techniczne. Roboty budowlane związane z wnoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	11 242	(11 090)	152	100%	100%
8	Czerwonogradzki Zakład Konstrukcji Stalowych Spółka z dodatkową odpowiedzialnością	Czerwonograd-Ukraina	Produkcja konstrukcji metalowych	9 035	–	9 035	100%	100%
9	Polimex Opole Sp. z o.o. Sp.k.	Warszawa	Wykonawstwo robót budowlanych, działalność handlowa, usługi konsultingowe i doradcze	8 052	–	8 052	99,80%	
10	BR Development Sp. z o.o. w likwidacji	Kraków	Kupno i sprzedaż nieruchomości, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej	6 198	–	6 198	100%	100%
11	Polimex Budownictwo Sp. z o.o. Sp. k.	Siedlce	Roboty budowlane	5 475	–	5 475	98,99%	
12	Stalfa Sp. z o.o.	Sokołów Podlaski	Produkcja wyrobów metalowych	5 294	–	5 294	100%	100%

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

13	Polimex-Development Inwestycje Apartamenty Tatarska Sp. z o.o. w likwidacji	Kraków	Roboty budowlane	4 970	–	4 970	100%	100%
14	Polimex Engineering Sp. z o.o. w upadłości	Gliwice	Projektowanie w sektorze budownictwa	4 881	(4 881)	–	100%	100%
15	Polimex Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Działalność rachunkowo - księgową, działalność usługowa związana z administracyjną obsługą biura	4 180	(3 161)	1 019	100%	100%
16	WBP Zabrze Sp. z o.o.	Gliwice	Projektowanie	3 331	(3 331)	–	100%	100%
17	Polimex-Mostostal ZUT Sp. z o.o.	Siedlce	Usługi techniczne	1 006	–	1 006	100%	100%
18	Polimex Infrastruktura Sp. z o.o.	Warszawa	Roboty związane z budową dróg i autostrad	269	–	269	100%	100%
19	Sinopol Trade Center Sp. z o. o.	Płock	Handel hurtowy	257	(257)	–	50%	50%
20	Polimex Opole Sp. z o.o.	Warszawa	Wykonawstwo robót budowlanych, działalność handlowa, usługi konsultingowe i doradcze	70	(4)	66	100%	100%
21	Polimex SPV1 Sp. z o.o.	Katowice	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania	50	–	50	100%	100%
22	Polimex-Mostostal Wschód Sp. z o.o.	Moskwa, Rosja	Budownictwo specjalistyczne i ogólne	20	–	20	100%	100%
23	Polimex SPV 2 Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, działalność prawnicza, rachunkowo - księgową	15	–	15	100%	100%
24	Polimex-Inwestycje Sp. z o.o. w likwidacji	Kraków	Roboty budowlane	10	–	10	100%	100%
25	Mostostal Siedlce Sp. z o.o.	Siedlce	Produkcja konstrukcji stalowych, krat i podpór	5	–	5	100%	100%
26	Polimex Operator Sp. z o.o.	Warszawa	Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych, maszyn i urządzeń biurowych	5	–	5	100%	100%
	Pozostałe			1 625	(1 364)	261		
	Jednostki stowarzyszone							
1	Energomontaż – Północ Bełchatów Sp. z o.o.	Rogowiec	Specjalistyczne usługi budowlano-montażowe	503	–	503	32,82%	32,82%
			Razem	581 049	(193 722)	387 327		

13. Należności długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Należności z tytułu udziału w zyskach spółki komandytowej	–	144 029
Pozostałe	19 632	28 472
Razem	19 632	172 501

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku jako należności długoterminowe pozostałe prezentowana jest długoterminowa część zaliczki na kontrakcie na dostawę i montaż bloku gazowo-parowego w Elektrociepłowni Żerań. Natomiast na dzień 31 grudnia 2017 roku jako należności długoterminowe prezentowano ponadto udziały w zyskach spółki Polimex Opole Sp. z o.o. Sp. k. w wysokości 144 029 tys. zł. Oczekiwany termin realizacji tych należności przypada na dzień 30 września 2019 roku. Na dzień 31 grudnia 2018 roku udziały w zyskach spółki Polimex Opole Sp. z o.o. Sp. k. (w wysokości 111 193 tys. zł) zostały zaprezentowane jako pozostałe należności krótkoterminowe od jednostek powiązanych.

14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Należności z tytułu dostaw i usług	136 795	258 050
Od jednostek powiązanych	126 798	122 228
Od jednostek pozostałych	9 997	135 822
Należności z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	–	38
Pozostałe należności budżetowe	–	38
Pozostałe należności	148 197	33 014
Pozostałe należności od osób trzecich	4 197	1 928
Pozostałe należności od jednostek powiązanych	144 000	31 086
Należności ogółem netto	284 992	291 102
Odpisy aktualizujące należności	87 583	191 737
Należności ogółem brutto	372 575	482 839

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności od 30 do 180 dni.

Rozrachunki i obroty z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 29.2.

Z należnościami z tytułu dostaw i usług związane jest ryzyko kredytowe – dalsze informacje przedstawiono w nocie 32.3.

Utrata wartości należności z tytułu dostaw i usług w roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku została zaprezentowana w nocie 15.

15. Instrumenty finansowe – utrata wartości

Klasyfikacja aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu do poszczególnych stopni modelu utraty wartości:

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Instrumenty finansowe	Stan na dzień 31 grudnia 2018			Stan na dzień 1 stycznia 2018		
	Stopień 1 12- miesięczne OSK	Stopień 2 OSK w całym okresie życia - bez utraty wartości	Stopień 3 OSK w całym okresie życia - z utratą wartości	Stopień 1 12- miesięczne OSK	Stopień 2 OSK w całym okresie życia - bez utraty wartości	Stopień 3 OSK w całym okresie życia - z utratą wartości
Wartość bilansowa brutto	185 738	511 692	146 925	382 379	660 671	255 660
Należności z tytułu dostaw i usług	-	134 690	84 931	-	254 059	190 775
Należności pozostałe*	-	167 829	4 757	-	205 553	4 953
Kaucje z tytułu umów o budowę	-	133 925	13 543	-	136 895	17 212
Pożyczki (udzielone)	-	75 248	43 694	-	64 164	42 720
Bankowe kaucje gwarancyjne	2 115	-	-	219 616	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	183 623	-	-	162 763	-	-
Odpisy aktualizujące	-	(1 320)	(144 343)	-	(5 646)	(251 669)
Należności z tytułu dostaw i usług	-	(477)	(82 349)	-	(2 017)	(186 784)
Należności pozostałe*	-	-	(4 757)	-	-	(4 953)
Kaucje z tytułu umów o budowę	-	(121)	(13 543)	-	(2 811)	(17 212)
Pożyczki (udzielone)	-	(722)	(43 694)	-	(818)	(42 720)
Bankowe kaucje gwarancyjne	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa	185 738	510 372	2 582	382 379	655 025	3 991
Należności z tytułu dostaw i usług	-	134 213	2 582	-	252 042	3 991
Należności pozostałe*	-	167 829	-	-	205 553	-
Kaucje z tytułu umów o budowę	-	133 804	-	-	134 084	-
Pożyczki (udzielone)	-	74 526	-	-	63 346	-
Bankowe kaucje gwarancyjne	2 115	-	-	219 616	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	183 623	-	-	162 763	-	-

*Pozycja obejmuje należności pozostałe długoterminowe i krótkoterminowe.

Poniższe zestawienie przedstawia wskaźniki zastosowane do oszacowania oczekiwanych strat kredytowych.

	Bieżące oraz do 30 dni po terminie płatności	Przeterminowane od 31 do 90 dni	Przeterminowane od 91 do 180 dni	Przeterminowane powyżej 180 dni
Należności z tytułu dostaw i usług	0,06%	0,46%	0,48%	11,07%
Kaucje z tytułu umów o budowę	0,06%	0,46%	0,48%	11,07%
Pożyczki	0,96%	-	-	-

Podstawą do wyliczenia wskaźników oczekiwanych strat kredytowych są historyczne dane bilansowe dotyczące sald aktywów finansowych (obejmujących należności długoterminowe, kaucje, należności z tytułu dostaw i usług) oraz wartości utworzonych w odpowiadających im okresach odpisów aktualizujących. Wskaźniki zostały oszacowane jako iloraz sumy wartości utworzonych odpisów aktualizujących w stosunku do sumy sald aktywów finansowych w podziale na strukturę czasową.

Uzgodnienie odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, a także uzgodnienie odpisów aktualizujących pożyczek przedstawiają poniższe tabele.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe*	Stopień 2 OSK w całym okresie życia - bez utruty wartości	Stopień 3 OSK w całym okresie życia – z utratą wartości	Razem
Wartość odpisów aktualizujących na 31.12.2017 (wg MSR 39)	-	191 737	191 737
Korekta z pierwszego zastosowania MSSF 9	2 017	-	2 017
Saldo otwarcia na dzień 01.01.2018	2 017	191 737	193 754
Zwiększenia	-	1 063	1 063
Odpisy aktualizujące - zwiększenia	-	1 063	1 063
Zmniejszenia	-	105 936	105 936
Rozwiązanie	-	6 878	6 878
Wykorzystanie	-	99 058	99 058
Zamiana odpisu na oczekiwane straty kredytowe	(1 540)	242	(1 298)
Bilans zamknięcia na dzień 31.12.2018	477	87 106	87 583

*Pozycja obejmuje należności pozostałe długoterminowe i krótkoterminowe.

Kaucja z tytułu umów o budowę	Stopień 2 OSK w całym okresie życia - bez utruty wartości	Stopień 3 OSK w całym okresie życia - z utrata wartości -	Razem
Wartość odpisów aktualizujących na 31.12.2017 (wg MSR 39)	-	17 212	17 212
Korekta z pierwszego zastosowania MSSF 9	2 811	-	2 811
Saldo otwarcia na dzień 01.01.2018	2 811	17 212	20 023
Zwiększenia	-	87	87
Odpisy aktualizujące - zwiększenia	-	87	87
Zmniejszenia	-	3 756	3 756
Rozwiązanie	-	3 581	3 581
Wykorzystanie	-	175	175
Zamiana odpisu na oczekiwane straty kredytowe	(2 690)	-	(2 690)
Bilans zamknięcia na dzień 31.12.2018	121	13 543	13 664

Pożyczki	Stopień 2 OSK w całym okresie życia - bez utruty wartości	Stopień 3 OSK w całym okresie życia – z utratą wartości	Razem
Wartość odpisów aktualizujących na 31.12.2017 (wg MSR 39)	-	42 720	42 720
Korekta z pierwszego zastosowania MSSF 9	818	-	818
Saldo otwarcia na dzień 01.01.2018	818	42 720	43 538
Zwiększenia	-	974	974
Odpisy aktualizujące - zwiększenia	-	974	974
Zamiana odpisu na oczekiwane straty kredytowe	(96)	-	(96)
Bilans zamknięcia na dzień 31.12.2018	722	43 694	44 416

Zmiany wartości bilansowej brutto należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, a także zmiany wartości bilansowej brutto pożyczek przedstawiają poniższe tabele.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe*	Stopień 2 OSK w całym okresie życia - bez utruty wartości	Stopień 3 OSK w całym okresie życia – z utratą wartości	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018	459 612	195 728	655 340
Powstałe	478 918	-	478 918
Przeniesione do stopnia 3 (z utratą wartości)	(1 063)	1 063	-
Splacone	611 952	107 103	719 055
Zmiana (udziały w zysku spółek komandytowych)	(22 996)	-	(22 996)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018	302 519	89 688	392 207

*Pozycja obejmuje należności pozostałe długoterminowe i krótkoterminowe.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Kaucje z tytułu umów o budowę	Stopień 2 OSK w całym okresie życia - bez utrąty wartości	Stopień 3 OSK w całym okresie życia - z utrąąą wartości	Razem
Wartość brutto 01.01.2018	136 895	17 212	154 107
Powstałe	22 189	2 521	24 710
Przeniesione do stopnia 3 (z utratą wartości)	(87)	87	-
Splacone	25 072	6 277	31 349
Wartość brutto 31.12.2018	133 925	13 543	147 468

Pożyczki	Stopień 2 OSK w całym okresie życia - bez utrąty wartości	Stopień 3 OSK w całym okresie życia – z utratą wartości	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018	64 164	42 720	106 884
Powstałe	84 287	974	85 261
Odsetki naliczone	2 311	-	2 311
Splacone	75 514	-	75 514
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018	75 248	43 694	118 942

16. Długoterminowe kontrakty budowlane

Umowy w trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Umowy w trakcie realizacji na koniec okresu sprawozdawczego:		
Ujęte w bilansie jako kwoty		
- od klientów w ramach umów o budowę (należność)	10	6 065
- na rzecz klientów w ramach umów o budowę (zobowiązanie)	(83 019)	(2 008)
Razem	(83 009)	4 057
Kaucje z tytułu umów o budowę (należności)	133 804	136 895
Kaucje z tytułu umów o budowę (zobowiązania)	34 346	51 826

Przychody ujęte w 2018 roku, uwzględnione w saldzie zobowiązań na początek okresu, wyniosły 2 008 tys. zł,

Przychody ujęte w 2018 roku dotyczące zobowiązań do wykonania świadczenia spełnionych w poprzednich okresach, wyniosły 4 920 tys. zł.

Kwota ceny transakcyjnej przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione na koniec okresu sprawozdawczego, do zrealizowania:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018
a) do 1 roku	462 496
b) powyżej 1 roku	149 010
Razem	611 506

17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	5 073	74 584
Lokaty krótkoterminowe	178 550	88 179
Razem	183 623	162 763
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	2 416	70 250

Powyższe saldo środków pieniężnych obejmuje środki pieniężne na rachunkach VAT w ramach podzielonej płatności (split payment).

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest w szczególności od terminów na jakie składane są depozyty oraz właściwych dla tych terminów rynkowych stóp procentowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, z reguły od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą środków związanych z realizacją kontraktów strategicznych, w głównej mierze budowy bloków 5 i 6 w Elektrowni Opole (w 2017 roku również budowy nowego bloku w Elektrowni Kozienice). Środki te zostaną uwolnione w momencie zakończenia realizacji kontraktów.

18. Zmiana stanu pozycji bilansowych w rachunku przepływów pieniężnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zmiana stanu zapasów w bilansie	153	2 109
Korekta z tytułu aportów ZCP	-	(4 534)
Zmiana stanu zapasów w rachunku przepływów pieniężnych	153	(2 425)
Zmiana stanu należności w bilansie	168 127	(101 505)
Korekta o należności z tytułu sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	(1 739)	2 190
Korekta o należności z tytułu kaucji gwarancyjnych	217 842	(1 199)
Korekta z tytułu aportów ZCP	-	(24 492)
Korekta o OSK rozpoznane na dzień 1 stycznia 2018 roku	(4 828)	-
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	379 402	(125 006)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i przychodów przyszłych okresów w bilansie	275	483
Korekta z tytułu aportów ZCP	-	(281)
Zmiana stanu pozostałych aktywów w rachunku przepływów pieniężnych	275	202
Zmiana stanu zobowiązań w bilansie	(269 524)	(157 941)
Korekta o zobowiązania z tytułu zakupów inwestycyjnych	-	(76)
Korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	95	-
Korekta o kompensatę zakupu udziałów	-	(4 170)
Korekta z tytułu aportów ZCP	-	17 192
Korekta o zagraniczny podatek dochodowy	-	(1 030)
Zmiana stanu zobowiązań w rachunku przepływów pieniężnych	(269 429)	(146 025)

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Aktualizacja wartości udziałów	(9 319)	–
Aktualizacja wartości pożyczek udzielonych	(96)	–
Spisane pożyczki otrzymane (w związku z likwidacją spółki)	(815)	
Aktualizacja wartości, wycena środków trwałych i zmiana w planie sprzedaży	(7 932)	(4 051)
Korekta z tytułu przeszacowania środków trwałych i wyceny aktuarialnej	(14)	1 561
Korekta z tytułu wyceny ESP i różnic kursowych	–	(4 459)
Korekta o środki pieniężne ZCP	–	137
Inne	–	(60)
Pozostałe	(18 176)	(6 872)

19. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

19.1. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

Zgodnie z postanowieniami podpisanej w dniu 21 grudnia 2012 roku Umowy w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Emitent zobowiązał się dokonać zbycia określonych składników majątkowych. W tabeli zaprezentowano stan aktywów przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Rzeczowe aktywa trwałe	1 465	6 784
Nieruchomości inwestycyjne	34 802	25 496
Aktywa przeznaczone do sprzedaży razem	36 267	32 280

19.2. Nieruchomości inwestycyjne przeznaczone do sprzedaży

Nieruchomości inwestycyjne zostały wycenione w czwartym kwartale 2018 roku. Spółka zatrudnia zewnętrznych, niezależnych rzeczoznawców, aby ustalić wartość godziwą gruntów, budynków i budowli należących do Spółki.

W szacowaniu wartości godziwej nieruchomości zastosowano podejście najkorzystniejszego i najlepszego zastosowania nieruchomości (co stanowi aktualne zastosowanie tych nieruchomości). Zewnętrzna wycena gruntów, budynków i budowli w ramach poziomu 3 została przeprowadzona przy użyciu podejścia dochodowego. W przypadku gruntów nastąpiła zmiana techniki wyceny, przejście od podejścia porównawczego do podejścia dochodowego. Rzeczoznawca majątkowy określił, iż po uwzględnieniu celu i zakresu wyceny, przeznaczenia nieruchomości, jej stanu prawnego i stanu zagospodarowania oraz informacji rynkowych o podobnych nieruchomościach, właściwą procedurą do określenia wartości rynkowej nieruchomości będzie podejście dochodowe, inwestycyjna, technika kapitalizacji prostej.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie przeprowadzano aktualizacji wycen dla wartości nieruchomości inwestycyjnych. Spółka na bieżąco monitoruje sytuację na rynku nieruchomości w odniesieniu do posiadanych środków trwałych (grunty, budynki, budowle). Nie nastąpiły żadne przesłanki które wskazywałyby że wartości godziwa nieruchomości inwestycyjnych zmieniła się istotnie od poprzedniej wyceny. W przypadku trzech nieruchomości Spółka jest w trakcie zaawansowanego procesu zbycia, zawarto przedwstępne umowy sprzedaży. Wartość godziwą tych nieruchomości ujęto w kwocie zgodnej z podpisanymi umowami. Ich wycena odpowiada poziomowi 1 hierarchii wartości godziwej.

20. Kapitał własny

20.1. Kapitał podstawowy

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku kapitał podstawowy wynosi 473 237 604 zł i dzieli się na 236 618 802 akcji o wartości nominalnej 2 zł każda. Akcje zostały w pełni opłacone.

Kapitał akcyjny (dane w tysiącach akcji)	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Akcje zwykłe serii A	86 619	86 619
Akcje zwykłe serii T	150 000	150 000
Razem	236 619	236 619

W dniu 18 stycznia 2017 roku pomiędzy Spółką oraz ENEA Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, ENERGA Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku, PGE Polska Grupa Energetyczna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie i PGNiG Technologie Spółka Akcyjna z siedzibą w Krośnie zawarta została Umowa Inwestycyjna określająca szczegółowe parametry zaangażowania kapitałowego Inwestorów oraz wzajemne prawa i obowiązki stron. Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji w Spółkę, polegającej na objęciu przez nich akcji serii T Spółki po cenie emisyjnej równej 2 zł każda w liczbie po 37 500 tys. akcji przypadających na każdego z Inwestorów. W dniu 18 stycznia 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwały w których: (i) wyraziła zgodę na ustaloną przez Zarząd Spółki cenę emisyjną akcji Spółki serii T oraz (ii) wyraziła zgodę na zaoferowanie akcji Spółki serii T subskrybentom wskazanym przez Zarząd, w tym o liczbie akcji Spółki serii T oferowanych na rzecz każdego z nich. W dniu 20 stycznia 2017 roku w związku ze ziszczeniem się warunków zawieszających zastrzeżonych w Umowie Inwestycyjnej i w konsekwencji przyjęcia przez wszystkich Inwestorów ofert objęcia akcji Spółki serii T, złożonej przez Spółkę każdemu z Inwestorów, pomiędzy Spółką oraz Inwestorami zawarta została umowa subskrypcyjna, zgodnie z którą Inwestorzy objęli wszystkie zaoferowane im akcje, tj. łącznie 150 000 tys. akcji o łącznej wartości 300 000 tys. zł. Akcje zostały w pełni opłacone przez Inwestorów w dniu 25 stycznia 2017 roku i Spółka została zasilona środkami pieniężnymi w kwocie 300 000 tys. zł.

Prawa akcjonariuszy

Każda akcja ma prawo do 1 głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału. Struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentuje się jak niżej:

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	% udział w kapitale zakładowym /w ogólnej liczbie głosów na WZA
ENEA Spółka Akcyjna z siedzibą w Poznaniu, ENERGA Spółka Akcyjna z siedzibą w Gdańsku, PGE Polska Grupa Energetyczna Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie PGNiG Technologie Spółka Akcyjna z siedzibą w Krośnie - jako Inwestorzy działający łącznie i w porozumieniu *	156 000 097	65,93%
Bank Polska Kasa Opieki SA	13 629 376	5,76%
Pozostali - poniżej 5% kapitału zakładowego	66 989 329	28,31%
Liczba akcji wszystkich emisji	236 618 802	100,00%

* każdy z inwestorów posiada po 16,48%

20.2. Kapitał zapasowy

Zgodnie z art. 396. § 1. KSH na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przeznaczają się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi. Według stanu na 31 grudnia 2018 roku kapitał zapasowy wynosił 157 746 tys. zł.

20.3. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały Spółki dotyczą efektu rozliczenia połączenia ze spółkami zależnymi, które miały miejsce w 2010 roku w kwocie (444 924) tys. zł. Zgodnie z Uchwałą nr 8 i nr 9 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 27 czerwca 2017 roku ujemna wartość pozostałych kapitałów została pokryta zyskami zatrzymanymi w kwocie 59 640 tys. zł oraz pozostałymi kapitałami w kwocie 151 964 tys. zł. Ponadto zgodnie z Uchwałą nr 7 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 27 czerwca 2017 roku przeznaczyło zysk Spółki za rok obrotowy 2016 w wysokości 1 018 tys. zł na pokrycie ujemnej wartości pozostałych kapitałów. Na dzień 31 grudnia 2017 roku pozostałe kapitały wynosiły (232 302) tys. zł. Zmiana wysokości pozostałych kapitałów w 2018 roku wynika z Uchwały nr 6 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 21 czerwca 2018 roku w sprawie przekazania zysku netto Spółki w kwocie 82 558 tys. zł na pozostałe kapitały, a także Uchwały nr 7 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 21 czerwca 2018 roku w sprawie przekazania zysków zatrzymanych w kwocie 12 tys. zł na pozostałe kapitały. Na dzień 31 grudnia 2018 roku pozostałe kapitały wynoszą (149 732) tys. zł.

20.4. Kapitał rezerwowy z nadwyżki z tytułu obligacji zamiennych na akcje

Element kapitałowy wyemitowanych obligacji zamiennych na akcje na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 31 552 tys. zł i na dzień 31 grudnia 2017 roku również wynosił 31 552 tys. zł. Obligacje szerzej opisane są w notcie 23.

20.5. Skumulowane inne całkowite dochody

Na skumulowane inne całkowite dochody składa się kapitał z aktualizacji wyceny środków trwałych oraz zyski / (straty) aktuarialne. Kapitał z aktualizacji wyceny na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 35 933 tys. zł i tyle samo na dzień 31 grudnia 2017 roku. Zysk aktuarialny na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 947 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosił 958 tys. zł.

20.6. Zyski zatrzymane

Zgodnie z Uchwałą nr 6 i 7 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 21 czerwca 2018 roku zysk netto za rok obrotowy 2017 w wysokości 82 558 tys. zł oraz zyski zatrzymane w wysokości 12 tys. zł zostały przeznaczone na zmniejszenie ujemnej wartości pozostałych kapitałów. Ponadto w związku z pierwszym zastosowaniem standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe” na dzień 1 stycznia 2018 r., ujęto kwotę – 4 575 tys. zł jako pomniejszenie zysków zatrzymanych (kwestia szerzej opisana w notcie nr 3.4). Na dzień 31 grudnia 2018 roku zyski zatrzymane wynoszą 17 527 tys. zł.

21. Kredyty i pożyczki

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Krótkoterminowe, w tym:	70 571	815
Kredyty bankowe	69 102	-
Pożyczki	1 469	815
Długoterminowe, w tym:	95 968	164 409
Kredyty bankowe	66 445	133 837
Pożyczki	29 523	30 572
Kredyty i pożyczki razem	166 539	165 224

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na początek okresu	165 224	171 187
Naliczone odsetki skalkulowane wg efektywnej stopy procentowej	5 110	4 859
Spląty odsetek	(2 980)	(4 969)
Różnice kursowe niezrealizowane	–	(50)
Spisanie pożyczki w związku z likwidacją spółki	(815)	–
Ujęcie zobowiązań do zamortyzowanego kosztu	–	(5 803)
Wartość zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na koniec okresu	166 539	165 224

Porównanie oprocentowania w okresach

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Średnia ważona dla kredytów w zł	WIBOR 3M + 1,25 p.p	WIBOR 3M + 1,25 p.p

22. Aktywa oddane pod zabezpieczenie

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Rzeczowe aktywa trwałe	27 420	20 169
Aktywa niematerialne	560	903
Nieruchomości inwestycyjne	37 825	50 637
Udziały i akcje	376 205	370 288
Zapasy	168	321
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	36 267	32 280
Razem	478 445	474 598

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w pozycji aktywów przeznaczonych do sprzedaży oddanych pod zabezpieczenie prezentowane są: rzeczowe aktywa trwałe w wartości 1 465 tys. zł oraz nieruchomości inwestycyjne 34 802 tys. zł (nota 19.2).

23. Obligacje

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Obligacje długoterminowe	163 630	169 034
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii E, F	12 840	25 682
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii A, B	137 436	130 425
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii C	13 354	12 927
Obligacje krótkoterminowe	12 839	–
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji serii E, F	12 839	–
Obligacje razem	176 469	169 034

Obligacje serii A, B zostały wyemitowane 1 października 2014 roku, są obligacjami posiadającymi opcję zamiany na akcje Spółki. Całkowita wartość wpływów z emisji wyniosła 140 000 tys. zł. W momencie początkowego ujęcia tych obligacji element kapitałowy w wysokości 29 747 tys. zł

został ujęty w kapitałach Spółki, zobowiązanie ujęto w wartości 108 292 tys. zł, prowizje z tytułu gwarancji emisji wyniosły 1 960 tys. zł.

Konwersji obligacji można dokonać w dowolnym momencie do dnia wykupu obligacji (tj. 31 lipca 2020, 31 lipca 2021 oraz 31 lipca 2022 roku). W przypadku jej niedokonania, obligacje zostaną wykupione w określonych dniach wykupu roku po cenie jednostkowej w wysokości 2 zł. Oprocentowanie w wysokości stopy WIBOR 3M powiększonej o 3 punkty procentowe rocznie jest płatne kwartalnie do czasu konwersji lub wykupienia obligacji.

W dniu 27 września 2017 roku Zarząd Spółki skierował do Bankowego Towarzystwa Kapitałowego S.A. oraz Towarzystwa Finansowego Silesia Sp. z o.o. propozycje nabycia obligacji serii C zamiennych na akcje na okaziciela serii U. Propozycja nabycia Obligacji została przyjęta i Obligacje zostały wyemitowane oraz opłacone. Przedmiotem emisji jest 29 Obligacji nieposiadających formy dokumentu o łącznej wartości nominalnej do 14 500 tys. zł. Wartość nominalna i cena emisyjna jednej obligacji wynosi 500 tys. zł. Oprocentowanie jest zmienne oparte o WIBOR 3M powiększone o marżę, która może wzrosnąć w przypadku, w którym Spółka nie będzie dokonywać płatności z tytułu Obligacji w terminie. Obligacje będą podlegać wykupowi w dniu 31 lipca 2022 roku lub w pierwszym dniu roboczym po takim dniu Środki pozyskane z emisji Obligacji zostały przeznaczone na pokrycie zobowiązań Emitenta w stosunku do Towarzystwa Finansowego Silesia i Bankowego Towarzystwa Kapitałowego z tytułu prowizji za zmianę warunków emisji obligacji zamiennych na okaziciela serii A, zmienionych w dniu 20 stycznia 2017 roku i ujednoczonych w dniu 20 czerwca 2017 roku, o czym Emitent informował raportem bieżącym odpowiednio nr 11/2017 (w związku z 5/2017) oraz 55/2017.

Tabela poniżej przedstawia wycenę obligacji serii A, B i C według zamortyzowanego kosztu:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Wartość zobowiązania na początek okresu	143 352	134 657
Emisja obligacji serii C	–	14 500
Ujęcie elementu kapitałowego emisji obligacji serii C	–	(1 818)
Naliczone odsetki skalkulowane wg efektywnej stopy procentowej w wysokości 11% (11% dla roku 2017) dla serii A i B oraz 7,6% (7,7% dla roku 2017) dla obligacji serii C	14 925	14 706
Płatność prowizji dotyczącej zmiany warunków obligacji serii A i B	–	(14 500)
Splaty odsetek	(7 487)	(4 194)
Wartość zobowiązania na koniec okresu	<u>150 790</u>	<u>143 352</u>

24. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Długoterminowe zobowiązania z tytułu gwarancji i poręczeń	13 375	26 754
Zaliczki otrzymane na realizację kontraktów Opole i Żerań	–	49 179
Gwarancje finansowe długoterminowe	743	2 577
Pozostałe	142	1 512
Razem	<u>14 260</u>	<u>80 022</u>

Długoterminowe zobowiązania z tytułu gwarancji i poręczeń dotyczą zobowiązań ciążących na Spółce w związku z wykorzystaniem gwarancji i poręczeń przez kontrahentów.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

25. Rezerwy

	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwa restrukturyzacyjna	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na kary	Rezerwa na koszty rozliczenia kontraktów	Rezerwa na straty	Rezerwa na poręczenia	Ogółem
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	58 351	–	6 669	23 551	149 888	1	327	238 787
Reklasyfikacja	–	–	22 990	–	(22 990)	–	–	–
Utworzone w ciągu roku obrotowego	6 587	–	6 942	–	5 935	54 697	753	74 914
Wykorzystane	(6 785)	–	(3 115)	(90)	(110 885)	(7 043)	–	(127 918)
Rozwiązane	(11 557)	–	(6 852)	(20 433)	(12 470)	(1)	(1 000)	(52 313)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	46 596	–	26 634	3 028	9 478	47 654	80	133 470
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2018	17 793	–	19 529	1 601	9 478	47 654	80	96 135
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2018	28 803	–	7 105	1 427	–	–	–	37 335
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	66 659	1 819	19 855	24 129	150 748	20 541	18	283 769
Utworzone w ciągu roku obrotowego	7 332	–	2 233	2 416	–	71	327	12 379
Wykorzystane	(6 374)	(1 697)	(660)	(2 864)	(834)	–	–	(12 429)
Rozwiązane	(9 266)	(122)	(14 759)	(130)	(26)	(20 611)	(18)	(44 932)
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	58 351	–	6 669	23 551	149 888	1	327	238 787
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2017	15 120	–	6 111	16 053	30 177	1	327	67 789
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2017	43 231	–	558	7 498	119 711	–	–	170 998

Istotna wartość wykorzystania rezerw na koszty kontraktów oraz reklasyfikacja prezentacyjna rezerw z pozycji rezerwy na koszty kontraktów do pozycji rezerwy na sprawy sądowe wynika z podpisania ugody z GDDKiA. Więcej informacji w tym zakresie zostało ujawnionych w nocie nr 36.

26. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

26.1. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 531	952
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 459	786
Premie i nagrody	1 014	4 178
Niewykorzystane urlopy	1 108	1 640
Odprawy emerytalne i rentowe	178	371
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych - krótkoterminowe	5 290	7 927
Odprawy emerytalne i rentowe	475	967
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych - długoterminowe	475	967

Spółka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez ZUZP. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia.

26.2. Główne założenia przyjęte przez aktuarium do wyceny zobowiązań z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Stopa dyskontowa %	3,0%	3,2%
Przewidywany wskaźnik inflacji %	2,5%	2,5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń %	3,5%	3,5%

Koszty świadczeń ujęte w wyniku finansowym oraz zyski/ (straty) aktuarialne dotyczące odpraw emerytalnych i rentowych prezentuje poniższa tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Koszty świadczeń:		
Koszty bieżącego zatrudnienia	33	214
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	(493)	(1 508)
Koszty odsetkowe	43	70
Składniki kosztów programu określonych świadczeń ujęte w wyniku finansowym	(417)	(1 224)
Przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń:		
Aktuarialne zyski/ (straty) wynikające ze zmian założeń demograficznych	4	1 918
Aktuarialne zyski/ (straty) wynikające ze zmian założeń finansowych	10	(1 184)
Składniki kosztów programu świadczeń ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	14	193
Razem	(403)	(1 031)

Uzgodnienie zmiany bilansowej rezerwy na odprawy emerytalno – rentowe prezentuje poniższa tabela:

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, na początek okresu	1 338	2 001
Koszty bieżącego zatrudnienia	33	214
Koszty odsetkowe	43	70
Zyski/ (straty) z przeszacowania:		
Aktuarialne zyski/ (straty) z tytułu różnic pomiędzy założeniami a ich realizacją	4	179
Aktuarialne zyski/ (straty) wynikające ze zmian założeń ekonomicznych	10	13
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	(493)	(442)
Skutki rozliczenia wniesienia aportem ZCP oraz inne przeniesienia	–	(600)
Świadczenia wypłacone	(282)	(97)
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, na koniec okresu	653	1 338

26.3. Analiza wrażliwości

Zgodnie z MSR 19 poniżej została przedstawiona wrażliwość (-/+ 0,5 p. p) zobowiązań na zmiany stopy dyskontowej i założeń o wzroście wynagrodzeń. Metody i założenia stosowane przy przeprowadzaniu analizy wrażliwości nie uległy zmianie w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego. Zobowiązanie ujęte w bilansie z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych wynosi 654 tys. zł.

Stopa dyskontowa 2,5%

Zobowiązania z tytułu:	odprawy emerytalne	odprawy rentowe	Razem
krótkoterminowe	261 018	–	261 018
długoterminowe	475 483	30 934	506 417
Razem	736 501	30 934	767 435

Stopa dyskontowa 3,5%

Zobowiązania z tytułu:	odprawy emerytalne	odprawy rentowe	Razem
krótkoterminowe	261 018	–	261 018
długoterminowe	427 225	29 160	456 385
Razem	688 243	29 160	717 403

Stopa wzrostu wynagrodzeń 3,0%

Zobowiązania z tytułu:	odprawy emerytalne	odprawy rentowe	Razem
krótkoterminowe	260 810	–	260 810
długoterminowe	428 371	28 553	456 924
Razem	689 181	28 553	717 734

Stopa wzrostu wynagrodzeń 4,0%

Zobowiązania z tytułu:	odprawy emerytalne	odprawy rentowe	Razem
krótkoterminowe	261 225	–	261 225
długoterminowe	473 979	31 566	505 545
Razem	735 204	31 566	766 770

27. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zasady i warunki płatności poniższych zobowiązań finansowych:

Transakcje z podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych (typowe transakcje handlowe).

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach od 30 do 180 dni.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 1 miesięcznym terminem płatności.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane na podstawie zaakceptowanych not odsetkowych.

Kwota rozliczeń międzyokresowych biernych obejmuje w większości wartość poniesionych, a nie rozliczonych fakturami kosztów realizacji kontraktów budowlanych.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania prezentuje poniższa tabela:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Wobec jednostek powiązanych	61 415	113 156
Wobec jednostek pozostałych	19 769	56 548
	81 184	169 704
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych		
Podatek od towarów i usług	14 295	24 249
Podatek dochodowy od osób fizycznych	515	368
PFRON	11	5
Podatek dochodowy od osób prawnych zagranicą	248	403
	15 069	25 025
Zobowiązania finansowe		
Koszty gwarancji finansowych	13 852	3 650
	13 852	3 650
Pozostałe zobowiązania		
Pozostałe zobowiązania z jednostkami powiązаныmi	–	252
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	187	283
Fundusz socjalny	3	(277)
Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	31 280	204 314
Inne	52	2 839
	31 522	207 411
Zobowiązania krótkoterminowe razem	141 627	405 790

Wysokie saldo rozliczeń międzyokresowych biernych na 31 grudnia 2017 roku wynika z otwartych rozliczeń dostawców na kontrakcie Kozienice, którego realizacja została zakończona 17 grudnia 2017 roku.

28. Zobowiązania warunkowe

Pozycje pozabilansowe i sprawy sądowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Zobowiązania warunkowe	551 926	1 294 846
- udzielone gwarancje i poręczenia	506 019	868 753
- weksle własne	3 470	2 420
- sprawy sądowe	42 437	423 673

W związku z zawartymi umowami kredytów oraz gwarancji (zarówno bankowych jak i ubezpieczeniowych), a także w zakresie zobowiązań z tytułu obligacji (w tym obligacji serii A i B wyemitowanych w 2014 w kwocie 140 mln zł oraz obligacji serii C wyemitowanych w 2017 roku w kwocie 14,5 mln zł), a w szczególności, w związku z Umową z dnia 24 lipca 2012 roku w sprawie wstrzymania się z egzekucją zobowiązań, Umową z dnia 21 grudnia 2012 roku w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Finansowego w brzmieniu wprowadzonym aneksem nr 10 z dnia 20 czerwca 2017 r., Umową w sprawie Nowej Linii Gwarancyjnej i związanego z nią kredytu odnawialnego z dnia 21 grudnia 2012 roku w brzmieniu wprowadzonym aneksem nr 3 z dnia 20 czerwca 2017 r., Warunkami Emisji Obligacji Zwykłych i Zamiennych z dnia 12 września 2014 roku z późn. zm., Umową kredytową w sprawie linii gwarancyjnych i związanych z nimi kredytów odnawialnych i nieodnawialnych z dnia 31 maja 2017 roku z późn. zm., Warunkami Emisji Obligacji Zamiennych serii C z 27 września 2017 roku Spółka i wybrane jej spółki zależne ustanowiły hipoteki, zastawy, przewłaszczenia, cesje, wydała weksle, przyjęła poręczenia niektórych spółek zależnych i udzieliła poręczeń wybranym spółkom zależnym celem zabezpieczenia wierzytelności z tytułu przedmiotowych instrumentów. Łączne zaangażowanie Spółki z tytułu przedmiotowych instrumentów kredytowych wynosiło na dzień 31 grudnia 2018 roku 832 mln zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 1 198 mln zł).

29. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi

29.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa

Spółka jest stroną transakcji z jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa. Transakcje te, które są jednocześnie transakcjami przeprowadzonymi z akcjonariuszami i jednostkami powiązаныmi przez akcjonariuszy, zostały zeprezentowane w nocie nr 29.2 jako transakcje z pozostałymi jednostkami powiązаныmi przez akcjonariuszy. Transakcje przeprowadzone z pozostałymi jednostkami powiązаныmi ze Skarbem Państwa są transakcjami przeprowadzаныmi na warunkach rynkowych.

W poprzednich okresach Spółka przeprowadzała istotne transakcje z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad. W zakresie tych transakcji toczyły się postępowania sądowe zakończone ugodą. Warunki podpisanej ugody zostały opisane w nocie 36.

29.2. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązаныmi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych. Spółka nie stosuje zabezpieczeń w stosunku do należności od jednostek powiązanych. Transakcje w ramach grupy kapitałowej są rozliczane poprzez zapłatę należności bądź ich kompensatę ze zobowiązаныmi.

Poniższa tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązаныmi za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i na ten dzień oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku i na ten dzień:

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

	Rok zakończony 31 grudnia 2018				Stan na dzień 31 grudnia 2018				
	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Udział w zyskach	Udział w stratach	Należności od podmiotów powiązanych	Należność z tytułu udziału w zyskach	Należności z tytułu udzielonych pożyczek	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek
Jednostki zależne	52 107	382 316	11 329	40 454	65 825	143 548	74 515	62 374	30 992
Jednostki stowarzyszone	–	244	–	–	–	–	–	20	–
Pozostałe jednostki powiązane przez akcjonariuszy	469 400	4 624	–	–	165 355	–	–	72 065	–
Razem	521 507	387 184	11 329	40 454	231 180	143 548	74 515	134 459	30 992

	Rok zakończony 31 grudnia 2017			Stan na dzień 31 grudnia 2017				
	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Udział w zyskach	Należności od podmiotów powiązanych	Należność z tytułu udziału w zyskach	Należności z tytułu udzielonych pożyczek	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek
Jednostki zależne	49 556	735 741	59 215	89 977	172 673	64 147	62 316	31 387
Jednostki stowarzyszone	–	295	–	–	–	–	338	–
Pozostałe jednostki powiązane przez akcjonariuszy	942 109	5 238	–	146 273	–	–	102 207	–
Razem	991 665	741 274	59 215	236 250	172 673	64 147	164 861	31 387

30. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

30.1. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	2 885	2 641
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	625	599
Razem	<u>3 510</u>	<u>3 240</u>

30.2. Informacja o ilości posiadanych akcji Spółki przez Zarząd i Radę Nadzorczą

Na dzień 31 grudnia 2018 roku członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie posiadali akcji Spółki. Od dnia 31 grudnia 2018 roku do dnia przekazania raportu do publicznej wiadomości nie zaszły żadne zmiany w liczbie akcji i w stanie posiadania akcji Spółki lub uprawnień do nich przez osoby nadzorujące i zarządzające.

31. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie w Spółce na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zarząd	3	3
Pion wsparcia	–	35
Pion operacyjny	207	85
Razem	<u>210</u>	<u>123</u>

Wzrost zatrudnienia w 2018 roku wynika przede wszystkim z przejścia od dnia 1 marca 2018 roku pracowników spółki zależnej Polimex Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.

32. Cele i zasady zarządzania ryzykiem

32.1. Ryzyko stopy procentowej

Wyniki finansowe Spółki mogą podlegać fluktuacji na skutek zmiany czynników rynkowych, w szczególności notowań cen materiałów, kursów walut i stóp procentowych. Spółka zarządzając ryzykiem, na które jest narażona, dąży do ograniczenia zmienności przyszłych przepływów pieniężnych i minimalizacji potencjalnych strat ekonomicznych powstających na skutek wystąpienia zdarzeń mogących mieć negatywny wpływ na wynik.

Spółka posiada środki pieniężne na rachunkach bankowych, zobowiązania z tytułu kredytów bankowych oraz zadłużenie w postaci wierzytelności z tytułu wyemitowanych obligacji. Zobowiązania powyższe oparte są o zmienną stopę procentową. Spółka monitoruje sytuację na rynku finansowym i analizuje trendy oraz prognozy w zakresie kształtowania się referencyjnych stóp rynkowych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie zawierała transakcji pochodnych zabezpieczających przedmiotowe ryzyko. W 2017 roku Spółka została zasilona środkami z tytułu emisji akcji serii T w kwocie 300 000 tys. Zł.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych

	Wartość narażona na ryzyko	Zwiększenie/zmniejszenie o	
		0,50 p.p.	-0,50 p.p.
Za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku			
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	183 623	918	(918)
Pożyczki udzielone	108 924	545	(545)
Bankowe kaucje gwarancyjne	2 115	11	(11)
Kredyty i pożyczki otrzymane	(113 470)	(567)	567
Obligacje	(176 919)	(885)	885
Wpływ na wynik finansowy brutto		22	(22)
Podatek odroczony		(4)	4
Razem		18	(18)

	Wartość narażona na ryzyko	Zwiększenie/ zmniejszenie o	
		0,50 p.p.	-0,50 p.p.
Za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku			
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	162 763	814	(814)
Pożyczki udzielone	98 164	491	(491)
Bankowe kaucje gwarancyjne	219 616	1 098	(1 098)
Kredyty i pożyczki otrzymane	(114 418)	(572)	572
Obligacje	(176 919)	(885)	885
Wpływ na wynik finansowy brutto		946	(946)
Podatek odroczony		(180)	180
Razem		766	(766)

32.2. Ryzyko walutowe

Ekspozycja Spółki na ryzyko walutowe jest niska. Z uwagi na zmiany organizacyjne w ramach Grupy Kapitałowej polegające na wyodrębnieniu jednostek biznesowych ze struktur Spółki do podmiotów zależnych, przepływy finansowe Spółki cechują się coraz mniejszą wrażliwością na wahania relacji kursowych.

Podstawową metodą zabezpieczenia przed ryzykiem kursowym stosowaną przez Spółkę pozostaje hedging naturalny, tj. zabezpieczanie ryzyka walutowego poprzez zawieranie transakcji generujących koszty w tej samej walucie co waluta przychodów. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała czynnych instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko kursowe.

Wahania średniego kursu EUR, z uwagi na malejącą skalę obrotów walutowych, mają niewielki wpływ na wielkość przychodu wyrażonego w złotych pochodzącego z kontraktów zawartych w walucie obcej. Spółka na podstawie posiadanych kontraktów oszacowała ekspozycję na ryzyko walutowe w okresie styczeń – grudzień 2019 roku jak następuje:

Wyszczególnienie	2019 rok
Prognozowane wpływy w walucie obcej - równowartość w tys. EUR	660
Prognozowane wydatki w walucie obcej - równowartość w tys. EUR	(142)
Ekspozycja biznesowa na ryzyko kursowe w tys. EUR	518

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Ekspozycja na ryzyko walutowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 EUR	Stan na dzień 31 grudnia 2017 EUR
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	37	566
Należności handlowe	660	3 842
Zabezpieczone pożyczki	-	(195)
Zobowiązania handlowe	(142)	(121)
Wartość bilansowa brutto	555	4 092
Szacowana prognoza sprzedaży	-	3 842
Szacowana prognoza nabyć	-	(141)
Ekspozycja brutto	-	3 701
Ekspozycja netto	555	7 793

Analiza wrażliwości ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Wartość bilansowa	EUR/zł	
		kurs (zm.10 %)	kurs (zm.-10 %)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	158	16	(16)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 838	284	(284)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(613)	(61)	61
Wpływ na wynik finansowy brutto	2 383	239	(239)
Podatek odroczony		(45)	45
Razem		194	(194)

Analiza wrażliwości ryzyka walutowego na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Wartość bilansowa	EUR/zł	
		kurs (zm.10 %)	kurs (zm.-10 %)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 362	236	(236)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16 026	1 603	(1 603)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(506)	(51)	51
Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania	(815)	(82)	82
Wpływ na wynik finansowy brutto	17 067	1 707	(1 707)
Podatek odroczony		(324)	324
Razem		1 382	(1 382)

32.3. Ryzyko kredytowe

Na poziomie Grupy Kapitałowej ryzyko kredytowe minimalizowane jest poprzez współpracę z wiarygodnymi partnerami handlowymi, stosowanie dostępnych na rynku instrumentów umożliwiających ubezpieczenie należności handlowych od odbiorców zagranicznych oraz pozyskiwanie zabezpieczeń płatności od kontrahentów. W stosunku do odbiorców krajowych stosowane jest zabezpieczenie należności w formie poręczeń, przewłaszczenia na zabezpieczenie zastawu rejestrowego lub weksli w sytuacji, gdy odbiorcy mają ograniczenia w dostępności do gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych. Pomimo monitorowania tego ryzyka oraz prowadzonych negocjacji z kontrahentami w celu optymalizowania terminów płatności, ryzyko to utrzymuje się na umiarkowanym poziomie, między innymi z powodu następujących okoliczności:

- presja dostawców materiałów i surowców na maksymalne skracanie terminów płatności, w tym przedpłaty lub zabezpieczenie płatności drogimi instrumentami finansowymi (gwarancje bankowe, akredytywy);
- zbyt niskie limity ubezpieczenia ryzyka kredytowego i ograniczony dostęp do gwarancji bankowych oraz brak limitów w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych;
- brak porozumień w sprawie rozliczenia robót dodatkowych i wzrostu cen materiałów w istotnych kontraktach;

Zarządzanie ryzykiem kredytowym partnerów transakcji finansowych polega na kontroli wiarygodności finansowej obecnych i potencjalnych partnerów tych transakcji oraz na monitorowaniu ekspozycji kredytowej w stosunku do przyznanych limitów. Partnerzy transakcji powinni posiadać odpowiedni rating przyznany przez wiodące agencje ratingowe, bądź posiadać gwarancje instytucji spełniających wymóg minimalnego ratingu. Spółka zawiera transakcje finansowe z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej oraz stosuje dywersyfikację instytucji, z którymi współpracuje. W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów transakcji handlowych Spółka poddaje wszystkich klientów, którzy wnioskuje o przyznanie limitów kredytowych procedurom weryfikacji ich wiarygodności finansowej i w zależności od jej oceny przyznawane są odpowiednie wewnętrzne limity. Spółka określa wytyczne w zakresie procesu zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów handlowych w celu utrzymania odpowiednich standardów w zakresie analizy kredytowej oraz bezpieczeństwa operacyjnego procesu w przekroju całej Spółki. Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko dla poszczególnych klas aktywów finansowych. Wartości księgowe aktywów finansowych reprezentują maksymalną ekspozycję kredytową. W ocenie Zarządu, ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość. Analiza wiekowania należności przeterminowanych, w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku została przedstawiona w nocie 14.

W Spółce istnieje koncentracja ryzyka kredytowego w związku z istotnymi należnościami od spółek energetycznych. Biorąc pod uwagę fakt, że główni odbiorcy, będący krajowymi spółkami energetycznymi, są jednostkami kontrolowanymi przez Skarb Państwa oraz pełnią krytyczną funkcję w krajowym systemie energetycznym Spółka ocenia, że nie jest istotnie narażona na ryzyko kredytowe wobec tych odbiorców.

Spółka posiada istotne należności z tytułu udziału w zyskach spółek komandytowych, które są jednostkami zależnymi. Ryzyko kredytowe tych należności jest niskie z uwagi na dobre wyniki finansowe tych jednostek, dodatkowo ograniczone przez duży udział w sprzedaży do spółek kontrolowanych przez Skarb Państwa. Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i pochodnych instrumentów finansowych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Spółki są banki o wysokim ratingu kredytowym przyznanym przez międzynarodowe agencje ratingowe.

32.4. Ryzyko związane z płynnością

W ocenie Spółki jest to ryzyko, które kształtuje się na umiarkowanym poziomie. Utrzymanie płynności finansowej w średniej i długiej perspektywie wymaga angażowania się w projekty i kontrakty zapewniające neutralne i dodatnie przepływy finansowe. Ryzyko to jest stale monitorowane i analizowane zarówno w krótkim, jak i długim okresie.

W styczniu 2017 roku Spółka sfinalizowała proces dokapitalizowania, w ramach którego jej płynność została zasilona kwotą 300 000 tys. zł w związku z objęciem pakietu nowo emitowanych akcji serii T przez grono inwestorów z branży energetycznej. W drugim kwartale 2017 roku, w efekcie przeprowadzonego procesu renegotjacji umów finansowania dłużnego, w tym kredytowego i obligacyjnego, do nowych realiów właścicielskich i zamierzeń strategicznych dostosowana została dokumentacja finansowa łącząca Spółkę i jej wybrane podmioty zależne z instytucjami finansowymi. W ramach tego procesu Grupa Emitenta uzyskała również szerszy dostęp do instrumentów gwarancyjnych, które są niezbędnym elementem procesów inwestycyjnych realizowanych przez spółki projektowe Grupy takie jak Naftoremont-Naftobudowa Sp. z o.o., Polimex Energetyka Sp. z o.o. oraz Polimex Budownictwo Sp. z o.o. Sp.k.

Obecna sytuacja finansowa Grupy Emitenta jest ustabilizowana – Grupa posiada istotne zasoby gotówkowe oraz znaczące limity gwarancyjne zarówno w instytucjach bankowych jak i ubezpieczeniowych. Struktura, poziom oraz terminy spłaty zadłużenia finansowego są

dostosowane do obecnej jak i prognozowanej zdolności ich terminowej obsługi. Grupa prowadzi szereg działań, których celem jest dalsza poprawa warunków funkcjonowania i należą do nich m.in.:

- dalsza optymalizacja działalności operacyjnej w celu usprawnienia procesów związanych z realizacją, zarządzaniem i monitorowaniem prowadzonych projektów budowlano-montażowych oraz w celu redukcji kosztów operacyjnych poprzez m.in. redukcję kosztów ogólnego zarządu, centralizację zakupów, optymalizację struktur organizacyjnych, optymalizację portfela kontraktów oraz koncentrację działalności Grupy na działalności podstawowej;
- kontynuacja procesu sprzedaży składników majątkowych, w szczególności nieruchomości należących do Grupy oraz innych aktywów, które nie są niezbędne do dalszego prowadzenia podstawowej działalności Grupy.

Łącząca Spółkę z Wierzycielami Finansowymi dokumentacja, w szczególności Umowa w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Finansowego oraz Warunki Emisji Obligacji serii A, B i C nakłada na Spółkę szereg zobowiązań, w szczególności takich jak zobowiązanie do:

- dokonywania terminowych płatności na rzecz Wierzycieli i Obligatariuszy;
- niepodejmowania szeregu czynności bez uprzedniej zgody Wierzycieli i Obligatariuszy.

Niewykonanie przez Spółkę zobowiązań wynikających z Umowy w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia oraz Warunków Emisji Obligacji może skutkować postawieniem w stan natychmiastowej wymagalności całego zadłużenia finansowego Spółki wobec Banków Finansujących i Obligatariuszy.

Relatywnie wysoki poziom zadłużenia Spółki i Grupy może mieć istotne konsekwencje, w tym w szczególności może wpływać na:

- ograniczoną zdolność Spółek Grupy do pozyskania dodatkowego finansowania od instytucji finansowych, w tym w szczególności gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych;
- wolniejszą dynamikę rozwoju działalności Spółek Grupy z powodu znaczącego obniżenia dostępności kredytu kupieckiego i skracania terminów płatności lub żądania przedpłat przez kontrahentów;
- konieczność przeznaczania pewnej części przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej Grupy na spłaty zadłużenia, co oznacza, że przepływy te nie zawsze będą mogły zostać wykorzystane na finansowanie działalności Grupy lub nakładów inwestycyjnych;
- ograniczenie elastyczności Grupy przy planowaniu lub reagowaniu na zmiany w jej działalności, w otoczeniu konkurencyjnym i na rynkach, na których prowadzi działalność;
- mniej korzystną pozycję rynkową Grupy w stosunku do jej konkurentów, którzy mają niższe zaangażowanie kredytowe.

Aktualny portfel zamówień Spółki pomniejszony o sprzedaż przypadającą na konsorcjantów wynosi ok. 620 mln zł i w całości dotyczy kontraktów zawartych. W poszczególnych latach kształtuje się on następująco: 2019 rok 471 mln zł, 2020 rok 148,4 mln zł i następne lata 0,6 mln zł. Ryzyko utraty płynności przez Spółkę wynika z niedopasowania kwot i terminów płatności po stronie należności i zobowiązań. Istotne znaczenie dla zabezpieczenia się przed tym ryzykiem ma dywersyfikacja portfela dostawców i odbiorców, finansowanie projektów podwykonawczych ze środków otrzymanych od zamawiających.

Płynność Spółki jest dodatkowo wspierana przez spływ środków pieniężnych z tytułu rozliczania przekazanych kaucji długoterminowych a także oczekiwany spływ marży zrealizowanej na kontrakcie Opole przez spółkę zależną Polimex Opole Sp. z o.o. - co nastąpi po zakończeniu realizacji kontraktu w 2019 roku.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Stan na dzień 31 grudnia 2018	Na żądanie	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	–	70 571	98 625	–	169 196
Obligacje	–	–	12 839	185 067	–	197 906
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	–	–	–	18 607	1 395	20 002
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	21 976	79 743	10 775	–	–	112 494
	21 976	79 743	94 185	302 299	1 395	499 598

Stan na dzień 31 grudnia 2017	Na żądanie	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	815	–	–	168 818	–	169 633
Obligacje	–	–	–	198 121	–	198 121
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	–	–	–	101 321	3 705	105 026
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	50 220	128 664	48 550	–	–	227 434
	51 035	128 664	48 550	468 260	3 705	700 214

33. Instrumenty finansowe

33.1. Klasyfikacja instrumentów finansowych

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 Wg MSSF 9 Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Stan na dzień 1 stycznia 2018 Wg MSSF 9 Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowane go kosztu	Zmiana z tytułu wdrożenia MSSF 9	Stan na dzień 31 grudnia 2017 Wg MSR 39 Pożyczki udzielone i należności
Aktywa finansowe				
Pozostałe aktywa finansowe	76 641	282 961	(819)	283 780
Kaucje z tytułu umów o budowę	133 804	134 083	(2 812)	136 895
Należności z tytułu dostaw i usług	136 795	256 033	(2 017)	258 050
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	183 623	162 763	–	162 763
	Stan na dzień 31 grudnia 2018 Wg MSSF 9 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	Stan na dzień 1 stycznia 2018 Wg MSSF 9 Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowane go kosztu	Zmiana z tytułu wdrożenia MSSF 9	Stan na dzień 31 grudnia 2017 Wg MSR 39 Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowa nego kosztu
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	166 539	165 224	–	165 224
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe)	14 260	80 022	–	80 022
Kaucje z tytułu umów o budowę	34 345	51 826	–	51 826
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	81 184	169 704	–	169 704
Obligacje	176 469	169 034	–	169 034

Brak zmian wartości zobowiązań finansowych wynikających z wdrożenie MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

33.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	Przychody / (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Utworzenie / (rozwiązanie) odpisów aktualizujących	Przychody / (koszty) z tytułu udziału w zyskach spółek komandytowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe						
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	7 252	(961)	9 914	(29 125)	1 876	(11 044)
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(14 070)	565	–	–	(9 400)	(22 905)
Razem	(6 818)	(396)	9 914	(29 125)	(7 524)	(33 949)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

	Przychody / (koszty) z tytułu odsetek	Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych	Utworzenie / (rozwiązanie) odpisów aktualizujących	Przychody z tytułu udziału w zyskach spółek komandytowych	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe						
Pożyczki i należności	13 987	(943)	11 193	59 215	700	84 152
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(14 248)	796	–	–	(9 121)	(22 573)
Razem	(261)	(147)	11 193	59 215	(8 421)	61 579

Wpływ wdrożenia MSSF 9 Instrumenty finansowe został przedstawiony w nocie 3.4.

34. Wartości godziwe poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

Dla celów sprawozdawczości finansowej wyceny w wartości godziwej są skategoryzowane według trzech poziomów w zależności od stopnia, w jakim dane wsadowe do pomiarów wartości godziwej są obserwowalne i od znaczenia danych wsadowych do wyceny w wartości godziwej jako całości. Poziomy te kształtują się w następujący sposób:

- Poziom 1: danymi wsadowymi są ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny.
- Poziom 2: danymi wsadowymi są dane inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań, bezpośrednio lub pośrednio.
- Poziom 3: danymi wsadowymi są nieobserwowalne dane do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań.

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej nie różnią się istotnie od wartości księgowych.

35. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie płynności finansowej adekwatnej do skali i specyfiki prowadzonej aktywności oraz bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały docelowo jej wartość dla jej akcjonariuszy.

Na Spółce spoczywają nałożone zewnętrznie wymogi kapitałowe dotyczące wartości kapitału własnego. Zgodnie z zapisami Umowy w Sprawie Zasad Obsługi Zadłużenia Finansowego („Umowa ZOZF”), Spółka jest zobowiązana posiadać dodatnie kapitały własne na ostatni dzień każdego miesiąca kalendarzowego. Niedotrzymanie warunku dodatnich kapitałów własnych stanowi przypadek naruszenia Umowy ZOZF. Skutkiem wystąpienia i trwania przypadku naruszenia może być wypowiedzenie Umowy ZOZF.

Spółka posiadała dodatnie kapitały przez cały okres 2018 roku.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017
Kredyty, pożyczki i obligacje	343 008	334 258
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	141 627	405 790
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(183 623)	(162 763)
Zadłużenie netto	301 012	577 285
Kapitał własny	567 211	549 695
Kapitał i zadłużenie netto	868 223	1 126 980
Wskaźnik dźwigni (zadłużenie netto/kapitał i zadłużenie netto)	35%	51%

36. Postępowania dotyczące wierzytelności i zobowiązań toczące się przed sądem

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie toczyły się postępowania sądowe, których wartość stanowiłaby co najmniej 2% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej Polimex-Mostostal za ostatnie cztery kwartały, czyli 32,7 mln zł.

Spółka toczyła postępowania sądowe z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad, które w bieżącym okresie zakończyły się ugodą.

- W dniu 21 września 2018 roku Zarząd Spółki z siedzibą w Warszawie („Spółka”) poinformował, o uprawomocnienia się i nadaniu klauzuli wykonalności prawomocnym postanowieniom w sprawie umorzeń postępowań sądowych dotyczących Umów (jak zdefiniowano poniżej), których przedmiotem były:
 - (i) Projekt i budowa autostrady A1 Stryków - węzeł „Tuszyn” na odcinku od km 295 + 850 (od węzła Stryków 1 bez węzła do km 335+937,65,
 - (ii) Budowa autostrady A-4, odcinek Rzeszów (węzeł Rzeszów Wschód) - Jarosław (węzeł Wierzbna) od km 581 + 250 do km 622 + 450 oraz
 - (iii) Budowa drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, odcinek węzeł „Mikuszowice” („Żywiecka/Bystrzańska”)–Żywiec (łącznie jako „Umowy”).

Jednocześnie z umorzeniem postępowań weszły w życie uzgodnienia opisane w raporcie bieżącym nr 40/2018 z dnia 21 września 2018 roku opisane poniżej.

- W dniu 21 września 2018 roku Zarząd Spółki przekazał do wiadomości opóźnioną informację poufną z dnia 17 lipca 2018 roku o uzgodnieniu warunków zakończenia sporów pomiędzy Spółką oraz pozostałymi stronami poniżej wymienionych kontraktów infrastrukturalnych:

Skarbem Państwa – Generalną Krajową Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad („GDDKiA”), Doprastav AS, MSF Engenharia S.A. i MSF Polska Sp. z o.o. (łącznie „Konsorcjanci”). Uzgodnienia dotyczyły wzajemnych roszczeń dochodzonych w postępowaniach sądowych lub innych ewentualnych roszczeń mogących powstać z tytułu umów, których przedmiotem były:

- (i) Projekt i budowa autostrady A1 Stryków - węzeł „Tuszyn” na odcinku od km 295 + 850 (od węzła Stryków 1 bez węzła do km 335+937,65 („Umowa A1”),
- (ii) Budowa autostrady A-4, odcinek Rzeszów (węzeł Rzeszów Wschód) - Jarosław (węzeł Wierzbna) od km 581 + 250 do km 622 + 450 („Umowa A4”) oraz
- (iii) Budowa drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, odcinek węzeł „Mikuszowice” („Żywiecka/Bystrzańska”)–Żywiec („Umowa S69”), (łącznie jako „Umowy”).

W konsekwencji dokonanych pomiędzy stronami uzgodnień, których uprawomocnienie nastąpiło w dniu 21 września 2018 roku, m.in.:

- (i) Strony potwierdzą zakończenie wykonywania Umów w dniu 14 stycznia 2014 r. w stosunku do Umowy A1 oraz Umowy A4, oraz w dniu 31 grudnia 2013 r. w stosunku do Umowy S69,
- (ii) Strony zobowiązały się nie dochodzić od siebie jakichkolwiek roszczeń związanych z realizacją Umów, w konsekwencji czego dojdzie do umorzenia postępowań sądowych dotyczących Umów, w tym w szczególności Spółka cofnie powództwa w zakresie sporów sądowych toczących się przed sądami na Słowacji wobec Doprastav AS,
- (iii) Spółka przejęła odpowiedzialność za potencjalne roszczenia podwykonawców, usługodawców i dostawców, a także innych podmiotów, które wykonywały roboty, świadczyły usługi, dokonywały dostaw, bądź spełniały inne świadczenia w związku z realizacją Umów. Na zabezpieczenie tych roszczeń Spółka zobowiąże się wobec GDDKiA do przedłożenia GDDKiA gwarancji bankowych w łącznej kwocie 20 mln zł. Gwarancje bankowe zostaną wystawione na okres 6 lat z możliwością ich redukcji do łącznego poziomu 12,5 mln zł po okresie 3 lat od ich wystawienia,
- (iv) GDDKiA zwolni gwarancję bankową wystawioną na zlecenie Spółki na zabezpieczenie roszczeń wynikających z Umowy A1 na kwotę 29,21 mln zł oraz gwarancję bankową wystawioną na zlecenie Spółki na zabezpieczenie roszczeń wynikających z Umowy A4 na kwotę 56 mln zł oraz cofnie powództwa sądowe o wypłatę tych gwarancji,
- (v) Spółka przejmie obsługę gwarancyjną w zakresie określonych robót dotyczących węzła Wierzbno wykonanego w ramach Umowy A4 (do 2024 r.), oraz obsługę gwarancyjną na kontrakcie A4 Szarów-Brzesko (do stycznia 2019 r.) oraz rozliczenia z tytułu wykonawstwa zastępczego w ramach obsługi gwarancyjnej innej umowy infrastrukturalnej,
- (vi) Spółka jest zobowiązana wnieść kaucję pieniężną w wysokości ok. 6,58 mln zł na okres nie dłuższej niż do 4 lipca 2019 r. tytułem zabezpieczenia braku wypłaty środków z regwarancji wystawionej przez Doprastav AS na poczet zabezpieczenia usunięcia wad i usterek w okresie gwarancji jakości i rękojmi dotyczącej Umowy A4,
- (vii) Całkowita odpowiedzialność Spółki z tytułu zawartych ugód i porozumień, według szacunków Spółki, wyniesie nie więcej niż 48,80 mln zł - kwota ta jest objęta zawiązanymi w poprzednich latach rezerwami na koszty, w związku z czym dokonane pomiędzy stronami uzgodnienia nie powinny mieć negatywnego wpływu na wynik EBITDA Spółki (raport bieżący 40/2018).

W wyniku podpisanych ugód Grupa rozpoznała pozostałe przychody operacyjne w kwocie równej 8,5 mln zł. Wykorzystano dotychczas ujęte rezerwy na koszty rozliczenia kontraktów w kwocie równej 110,2 mln zł oraz wykorzystano odpisy aktualizujące należności w wysokości 94,7 mln zł związane z zakończonymi sporami.

Zmianie uległa prezentacja rezerw w ramach dodatkowej noty objaśniającej do sprawozdania finansowego. Rezerwy związane z realizacją kontraktów dla GDDKiA przed podpisaniem ugody prezentowane były jako rezerwy z tytułu rozliczenia kontraktów. W ramach ujęcia skutków księgowych podpisanej ugody rezerwy dotyczące toczących się postępowań sądowych

zaprezentowano w dodatkowej nocie objaśniającej do sprawozdania finansowego jako rezerwy na sprawy sądowe.

Wg szacunków Spółki, na dzień 31 grudnia 2018 roku, wartość ryzyk związanych z realizacją umowy wynosi 36,9 mln zł.

37. Najważniejsze zdarzenia następujące po dniu bilansowym

- W dniu 30 stycznia 2019 roku Zarząd Spółki poinformował, że pomiędzy PGNiG TERMIKA S.A. z siedzibą w Warszawie („Zamawiający”) a Mitsubishi Hitachi Power Systems Europe GmbH z siedzibą w Niemczech jako liderem konsorcjum, Mitsubishi Hitachi Power Systems Ltd. z siedzibą w Japonii, Mitsubishi Hitachi Power Systems Europe Ltd. z siedzibą w Londynie oraz Spółką jako członkami konsorcjum, (łącznie jako „Wykonawca”) zawarty został aneks do umowy mająca za przedmiot dostawę i montaż bloku gazowo-parowego w Elektrociepłowni Żerań w Warszawie („Kontrakt”).

Aneks został zawarty w wyniku rozszerzenia przedmiotu Kontraktu i w konsekwencji m.in. zwiększył Cenę Kontraktu (zgodnie z definicją zawartą w raporcie bieżącym nr 61/2017 z dnia 29 czerwca 2017 roku) o kwotę 29 715 200 zł i 67 700 EUR, przy czym Spółce przypada z tej kwoty 5 426 300 zł. Ponadto, Aneks wydłużył okres do podpisania protokołu przejęcia bloku do eksploatacji. Zgodnie z aneksem Cena Kontraktu wynosi 1 018 831 648,84 zł i 112 022 030,89 EUR.

Wykonawca zobowiązał się doprowadzić do podpisania protokołu przejęcia bloku do eksploatacji w terminie 37 miesięcy od dnia zawarcia Kontraktu.

„Polimex-Mostostal” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Warszawa, 11 kwietnia 2019

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU		
Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
Krzysztof Figat	Prezes Zarządu	
Przemysław Janiszewski	Wiceprezes Zarządu	
Maciej Korniluk	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA SPORZĄDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO		
Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
Sławomir Czech	Dyrektor ds. Finansowych/ Główny Księgowy	